

We gaan nog niet naar huis

Selena Bertolla - 320230

Priscilla Nijboer - 327816

Lara de Witte - 334374

Bachelor rapport Social Work

Academie Mens en Maatschappij

Saxion Enschede

We gaan nog niet naar huis

Een onderzoek naar de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten vanaf 2014.

Selena Bertolla - 320230

Priscilla Nijboer - 327816

Lara de Witte - 334374

Intervisiebegeleider: J. Kors

Academie Mens en Maatschappij

Saxion Enschede

Enschede, 3 maart 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	6
1. Inleiding.....	7
1.1. Aanleiding.....	7
1.2. Vraagstelling.....	8
1.3. Leeswijzer	8
2. Theoretisch kader.....	9
2.1. De taken van de veertien Twentse gemeenten.....	9
2.2. Huiselijk geweld.....	9
2.3. Tijdelijk huisverbod	11
2.4. Verlengen van een tijdelijk huisverbod	13
2.5. Conclusie theoretisch kader	16
3. Methode van onderzoek	17
3.1. Onderzoeksvorm	17
3.2. Populatie	17
3.3. Data-verzameling	18
3.4. Data-analyse	18
3.5. Kwaliteit van het onderzoek.....	19
3.5.1. Betrouwbaarheid.....	19
3.5.2. Validiteit	20
3.5.3. Ethische verantwoording.....	20
3.6. Samenvatting.....	20
4. Resultaten	22
4.1. Resultaten hypothese één.....	22
4.2. Resultaten hypothese twee.....	23
4.3. Resultaten hypothese drie	23
4.4. Resultaten hypothese vier.....	23
4.5. Resultaten hypothese vijf.....	24
5. Conclusie	25
5.1. Conclusies.....	25
5.2. Aanbevelingen.....	27
5.3. Sensitiviteitscontrole	27
5.4 Sterktes en zwaktes onderzoek.....	28
5.5 Discussie	29
Referentielijst	31
Bijlagen.....	35
Bijlage 1. Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld.....	35

Bijlage 2.	Proces tijdelijk huisverbod	43
Bijlage 3.	Categorieënlijst.....	45
Bijlage 4.	Aantal verlengde tijdelijk huisverboden per jaartal.....	49
Bijlage 5.	Evaluatieformulier opdrachtgever	50

Voorwoord

Voor u ligt het bachelor rapport 'We gaan nog niet naar huis'. Een onderzoek gehouden onder de veertien Twentse gemeenten op het gebied van verlengde tijdelijk huisverboden. Het bachelor rapport is geschreven in het kader van het afstuderen aan de opleiding Social Work vanuit Saxion Hogeschool te Enschede. Van september 2015 tot en met januari 2016 hebben wij ons bezig gehouden met het uitvoeren van onderzoek en het schrijven van dit bachelor rapport.

Wij hebben dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van dhr. Hijkoop, senior adviseur maatschappelijke ontwikkeling, van de gemeente Enschede. Dhr. Hijkoop heeft ons richtlijnen geboden voor het vormgeven van het onderzoek en hij is te allen tijde bereid geweest hulp te bieden waar dat kon. Met deze reden willen wij dhr. Hijkoop bedanken voor de prettige samenwerking en de behulpzame houding als begeleider vanuit de praktijk.

Tevens willen wij onze intervisiebegeleider vanuit Saxion Hogeschool, dhr. Kors, bedanken voor zijn betrokken begeleiding bij het onderzoek. Het heeft ons goed gedaan dat wij de vrijheid hebben gevoeld om zijn hulp te vragen waar wij dat nodig hebben geacht. Zonder dhr. Kors was het bachelor rapport nooit geworden wat het nu is. Ook bedanken wij via deze weg mevr. Hendriks voor haar informatieve vaardigheidslessen. Zij heeft bijgedragen aan het succesvol afronden van het onderzoeksplan, waardoor wij met voldoende bagage het traject van uitvoering van dit onderzoek in zijn gegaan. Daarnaast gaat onze dank uit naar mevr. Walberg, mevr. Rouwette en dhr. Wegdam voor de toegevoegde waarde die zij hebben geleverd aan het helpen begrijpen van het kwantitatieve aspect van dit onderzoek.

Uiteraard bedanken wij nog de betrokken professionals vanuit het werkveld, die met aandacht geluisterd hebben naar de presentatie van de uitkomsten van het onderzoek en daar hun aandeel aan hebben bijgedragen. Dankzij hen hebben wij de uitkomsten van het onderzoek op een effectieve manier kunnen checken.

Wij zijn positief over het eindresultaat en hopelijk u ook. Wij wensen u veel leesplezier toe.

Selena Bertolla, Priscilla Nijboer en Lara de Witte

Enschede, 15 februari 2016

Samenvatting

Gemeente Enschede heeft sinds 2014 een stijging geconstateerd van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden, die zich voortzet in 2015. Hierdoor vallen de kosten hoger uit dan begroot. Gemeente Enschede wil mede daarom kennis vergaren over wat er ten grondslag ligt aan de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden. Daarom is de volgende onderzoeksvraag onderzocht: “Wat ligt er ten grondslag aan de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten vanaf 2014?”. Naar aanleiding van gezochte relevante literatuur omtrent dit onderwerp is een vijftal hypothesen opgesteld, die antwoord op de hoofdvraag zullen geven. De hypothesen gaan over het mogelijke effect van: psychische problematiek, kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld, antecedenten van plegers, de ernst van de problematiek (RiHG) en financiële problematiek op de stijging van de verlengde tijdelijk huisverboden vanaf 2014. In dit onderzoek zijn kwalitatieve gegevens omgezet in kwantitatieve data. De gegevens zijn verzameld vanuit dossiers uit het registratiesysteem VIS2, waarin alle verlengde tijdelijk huisverbodcasussen met daarbij behorende informatie geregistreerd zijn. De gegevens zijn omgezet in cijfermatig materiaal en op deze wijze geanalyseerd in het programma SPSS. Een opvallende uitkomst van het onderzoek is dat uit de cijfers van dit onderzoek blijkt dat er geen directe stijging is geconstateerd vanaf 2014. Tevens is de factor ‘antecedenten’ als belangrijke factor naar voren gekomen die mogelijk invloed heeft op de, door de gemeente geconstateerde, stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden vanaf 2014. Het aantal plegers met antecedenten is sinds 2014 met 14,12% gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit sluit aan bij de literatuur over dit onderwerp, namelijk dat uit de effectevaluatie van de Wet tijdelijk huisverboden (2013) blijkt dat in ongeveer de helft van de tijdelijk huisverbodcasussen nog steeds nieuw huiselijk geweld plaatsvindt. Een aanbeveling die hieruit voortvloeit is om een wetsvoorstel te doen om de aanpak van herhaaldelijk huiselijk geweldplegers anders in te richten dan zogenoemde ‘first offenders’. Tevens wordt aanbevolen om een verdiepingsonderzoek te laten doen met betrekking tot de antecedenten van plegers van huiselijk geweld. Zo kan mogelijk onderzocht worden hoe de betrokken professionals dit fenomeen terugzien in de praktijk.

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van het onderzoek beschreven en verantwoord. Daarnaast wordt de vraagstelling met daarbij de korte- en lange termijndoelstellingen, de hoofdvraag, theoretische deelvragen en gestelde hypothesen beschreven. Dit hoofdstuk wordt afgesloten door middel van een leeswijzer.

1.1. Aanleiding

Huiselijk geweld is een fenomeen dat wereldwijd voorkomt (Overcoming Violence, 2011). Een recent onderzoek van World Health Organization (2015), gebaseerd op gegevens uit meer dan 80 landen, toont aan dat ongeveer 35% van de bevolking wel eens te maken heeft gehad met mentaal of fysiek huiselijk geweld. De overheid in Nederland ziet huiselijk geweld eveneens als een groot maatschappelijk probleem (Knaap, Idrissi & Bogaerts, 2010). Jaarlijks krijgt de politie meer dan 50.000 gemelde incidenten, maar geschat wordt dat zich meer dan 450.000 incidenten per jaar voordoen (Overheid, 2006). Tot 2009 kon de politie niet overgaan tot aanhouding en vervolging, wanneer zij na een melding ter plaatse kwam in een dreigende situatie die gevaarlijk zou kunnen zijn voor één of meerdere personen, maar waarin op dat moment (nog) geen (aantoonbare) strafbare feiten waren gepleegd. Met de komst van de nota 'Privé geweld, publieke zaak' in 2002, is er een basis gevormd voor de aanpak van huiselijk geweld, die heeft geleid tot de Wet tijdelijk huisverbod, die is ingetreden per 1 januari 2009 (Knaap et al., 2010). Deze wet houdt in dat de pleger van huiselijk geweld gedurende tien dagen de toegang tot zijn of haar woning wordt ontzegd en daarnaast gedurende die periode geen contact met achterblijvers mag hebben (Weusthuis, 2009). Bij het opleggen van een huisverbod zijn meerdere partijen betrokken, namelijk de gemeente, politie en diverse hulpverleningsinstanties. Het is aan de gemeente om dit proces te regisseren en alle betrokken partners samen te brengen. Tegen het einde van de tien dagen dat het huisverbod is opgelegd, wordt een inschatting gemaakt van de situatie. Indien de dreiging van het gevaar, of het ernstige vermoeden daarvan, zich voortzet, kan het tijdelijk huisverbod worden verlengd tot 28 dagen (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2008). De gemeente Enschede heeft geconstateerd dat sinds 2014 een stijging is te zien in het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten, die zich voortzet in 2015. De gemeente is verantwoordelijk voor de kosten van de verlengingen van tijdelijk huisverboden. Volgens de opdrachtgever worden de kosten betaald door gemeente Enschede vanuit de regionaal beschikbare middelen voor vrouwenopvang en de aanpak van huiselijk geweld. Sinds de stijging in 2014, vallen deze kosten hoger uit dan is begroot. Voor het jaar 2014 is er geschat dat er 35 verlengingen van tijdelijk huisverboden zouden worden afgegeven, echter is dit aantal uitgekomen op 57 verlengingen. De prijs per verlengingstraject is 656,00 euro, dit maakt dat het totaalbedrag 14.432,00 euro hoger is dan begroot. Hier is vanuit de gemeente Enschede geen dekking voor (Gemeente Enschede, 2015). Vanuit deze financiële aanleiding wil de gemeente Enschede meer aandacht besteden aan de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden. Het is van belang kennis te vergaren over wat de oorzaken zijn van deze stijging in de veertien Twentse gemeenten en te onderzoeken wat de argumentatie is geweest voor het verlengen van een tijdelijk huisverbod.

Door middel van het onderzoek kan worden bijgedragen aan de sociale veiligheid van de veertien Twentse gemeenten. Slachtoffers van huiselijk geweld worden geholpen doordat het huiselijk geweld in een zo vroeg mogelijk stadium zal worden teruggedrongen, waardoor de negatieve gevolgen worden verminderd en herhalingen worden voorkomen. Ook wordt de deskundigheid van de betrokken professionals in het proces van de verlenging van een tijdelijk huisverbod bevorderd voor het optimaal benutten van een crisismoment. Tevens zal de gemeente Enschede kosten besparen die zij kunnen investeren in andere beschikbare middelen voor de vrouwenopvang en de aanpak van huiselijk geweld. Hier zullen de inwoners van de veertien Twentse gemeenten baat bij hebben.

1.2. Vraagstelling

Doelstelling korte termijn: Kennis vergaren over de argumentatie voor het verlengen van tijdelijk huisverboden waarmee de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten verklaard kan worden.

Doelstelling lange termijn: Een bijdrage leveren aan het mogelijk terugdringen van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten, waardoor de kosten beter gecalculeerd worden en waar mogelijk gereduceerd worden voor de veertien Twentse gemeenten.

Hoofdvraag:

Wat ligt er ten grondslag aan de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten vanaf 2014?

Theoretische deelvragen:

1. Wat zijn de taken van de veertien Twentse gemeenten op het gebied van sociale veiligheid?
2. Wat is huiselijk geweld?
3. Wat is een tijdelijk huisverbod?
4. Welke stappen worden ondernomen bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod?

Hypothesen:

- 1.2.1. Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'ernst van de problematiek (RiHG)'.
- 1.2.2. Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'antecedenten' van plegers van huiselijk geweld.
- 1.2.3. Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'kinderen'.
- 1.2.4. Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'financiële situatie' van plegers van huiselijk geweld.
- 1.2.5. Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'psychische situatie' van plegers van huiselijk geweld.

1.3. Leeswijzer

Dit rapport start met een samenvatting van het onderzoek, waarna in hoofdstuk één een inleiding is weergegeven. Hierin staan de aanleiding, doelstelling en vraagstelling van het onderzoek. Hoofdstuk twee geeft het theoretisch kader weer, waarin literatuur is uitgewerkt dat van belang is voor het fenomeen van de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden. In het derde hoofdstuk staat beschreven welke onderzoeksmethode is toegepast. Hier komt onder andere naar voren op welke manier de data zijn verzameld en geanalyseerd. Daaropvolgend worden de resultaten die verkregen zijn uit de dossierstudie weergegeven in hoofdstuk vier. Aansluitend hierop volgen de conclusies en aanbevelingen in het vijfde hoofdstuk. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de sterktes en zwaktes van het onderzoek en er zal een discussie omtrent de Wet tijdelijk huisverbod worden uitgewerkt.

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk wordt het theoretisch kader beschreven. Ten eerste worden de taken van de veertien Twentse gemeenten op het gebied van sociale veiligheid beschreven. Vervolgens wordt uitgelegd wat huiselijk geweld precies inhoudt en er wordt beschreven wat een tijdelijk huisverbod is. Daaropvolgend worden de stappen genoemd die genomen worden bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod. Tevens worden in dit hoofdstuk, naar aanleiding van literatuur, hypothesen gesteld. Ten slotte wordt dit hoofdstuk afgesloten met een samenvatting.

2.1. De taken van de veertien Twentse gemeenten

Twente bestaat uit veertien gemeenten: Almelo, Enschede, Hengelo, Oldenzaal, Twenterand, Borne, Haaksbergen, Hof van Twente, Rijssen-Holten, Wierden, Dinkelland, Hellendoorn, Losser en Tubbergen (Regio Twente, z.j.). Sinds de invoering van de nieuwe Wmo op 1 januari 2015 zijn de veertien Twentse gemeenten op gelijkwaardige basis gaan samenwerken onder de naam 'Samen14' (Samen14, 2015). Niet elk beleid van de verschillende gemeenten in Twente is gelijk, maar de gemeenten werken gezamenlijk aan hun taken. Lokaal doen zij wat lokaal kan, echter werken zij regionaal samen indien iets efficiënter of kostenbesparend kan. De gemeenten zijn met de invoering van de nieuwe Wmo verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van burgers en het toezicht daarop (Movisie, 2015). Wanneer gekeken wordt naar het gebied van sociale veiligheid, zorgt Samen14 voor één organisatie en één aanpak (Samen14, 2015). Onder sociale veiligheid wordt verstaan: de ervaring van (on)veiligheid van een individu, veroorzaakt door menselijk handelen (Regionaal Kompas Volksgezondheid, 2014). Met de komst van de Wmo hebben de veertien Twentse gemeenten een nieuw advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, namelijk Veilig Thuis Twente. Deze vervangt het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Veilig Thuis Twente is er voor alle burgers die vragen hebben over huiselijk geweld en kindermishandeling of die een melding willen doen van (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling. Professionals kunnen contact opnemen voor overleg met een van de experts. Veilig Thuis Twente is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar. Meldingen van crisissituaties van particulieren, scholen of politie komen bij hen binnen. Veilig Thuis Twente geeft advies, biedt ondersteuning en doorbreekt onveilige situaties door direct in actie te komen, vast te stellen of er werkelijk sprake is van een crisis, het maken van een inschatting van de veiligheid, samenwerken met politie en lokale verantwoordelijken en door te zorgen voor de eerste noodzakelijk te zetten stappen (Samen14, 2015).

2.2. Huiselijk geweld

Huiselijk geweld wordt als een groot maatschappelijk probleem erkend (Heijden, Cruyff & Gils, 2009). Van alle geweldsvormen komt huiselijk geweld in Nederland het meeste voor (Janssen, Wentzel & Vissers, 2012). De afgelopen jaren waren er in Nederland jaarlijks naar schatting tussen de 160.000 en de 200.000 personen slachtoffer van huiselijk geweld. Huiselijk geweld wordt gedefinieerd als geweld dat is gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. Dat kan zijn: partner, ex-partner, gezinslid, familielid of een huisvriend. De term 'huiselijk geweld' verwijst naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Er is meestal sprake van een machtsverschil, het slachtoffer is afhankelijk van de dader. Onder huiselijk geweld worden alle vormen van aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer verstaan, waarbij dit geweld geestelijk, lichamelijk en seksueel van aard kan zijn (Rijksoverheid, z.j.). De World Health Organization (2015) spreekt van 'domestic violence against women' als internationaal begrip voor huiselijk geweld. Er wordt hiermee een directe verbinding gelegd met vrouwenmishandeling. De Nederlandse definitie is daarentegen vrij breed en omvat alle denkbare vormen van huiselijk geweld en is sekseneutraal (Janssen et al., 2012). Hieronder volgt een toelichting van de verschillende uitingsvormen van huiselijk geweld, dit zijn tevens feiten en omstandigheden die aanleiding kunnen geven om een huisverbod op te leggen (Beke & Rullens, 2008):

Tabel 1. Uitingsvormen huiselijk geweld

<i>Geestelijk geweld</i>	<i>Lichamelijk geweld</i>	<i>Seksueel geweld</i>
• Slachtoffer onder druk zetten door geweld tegen kinderen en/of huisgenoten • Slachtoffer onder druk zetten door geweld tegen huisdieren • Slachtoffer onder druk zetten door vernielen (dierbare) eigendommen van slachtoffer • Slachtoffer onder druk zetten door hem te vernederen of te dwingen iets tegen de wil te doen	• Duwen • Schoppen • Stompen • Haren trekken e.d. • Zware kneuzingen • Brandwonden • Gebroken ledematen • Verwonden met wapen • Verwuring	• Verkrachting of aanranding • Gedwongen seks of prostitutie • (vermoeden van) kindermisbruik

De Rijksoverheid, z.j.

De Rijksoverheid (z.j.) onderscheidt huiselijk geweld in de volgende vormen:

- **Eergerelateerd geweld:** De overkoepelende term voor alle vormen van dwang-, psychisch- en fysiek geweld om te voorkomen dat een lid van de familie een 'misstap' zet die de familie-er in de gemeenschap kan schaden en alle geweld tegen de (vermeende) 'eerschender' om de geschonden eer te herstellen.
- **Oudermishandeling:** Deze vorm van huiselijk geweld is gericht op een van de ouders/verzorgers. Het gaat hier om psychische, fysieke en seksuele mishandeling dat herhaaldelijk voorkomt. Het wordt gepleegd door jongeren van twaalf tot 23 jaar (Stichting Wende, 2016).
- **(ex-)Partnergeweld:** Deze vorm van huiselijk geweld wordt gekarakteriseerd door de controle en macht die de pleger uitoefent op het slachtoffer. Een ongelijke machtsverhouding tussen man en vrouw ligt hieraan ten grondslag (Movisie, 2013).
- **Kindermishandeling:** Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (Nederlands Jeugdinstituut, z.j.).

Veiligheid van het kind

Kinderen zijn gebaat bij een veilige opvoedingsomgeving zodat zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Een kind is thuis veilig wanneer het structureel kan rekenen op een volwassene die voorziet in zijn basale, fysieke en emotionele behoeften, die hem beschermt tegen gevaar en die daarin continuïteit en voorspelbaarheid biedt. Dit zijn tevens de minimale condities waaronder een kind gezond kan opgroeien (Berge & Bakker, 2009). Voor veel kinderen is een veilige thuissituatie echter niet vanzelfsprekend. Jaarlijks worden ruim 118.000 kinderen en jongeren van nul tot achttien jaar in Nederland blootgesteld aan een vorm van kindermishandeling (Alink et al., 2011). Kinderen kunnen op verschillende manieren getuige zijn van het geweld tussen hun ouders of andere gezinsleden. Hieronder valt het zien of horen van geweld en conflicten tussen betrokken personen of het worden geconfronteerd met de gevolgen hiervan, zoals zichtbare verwondingen of het vluchten

naar een veilige plek (Nederlands Jeugdinstituut, 2016). Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld, daarvan ernstige schade ondervinden. Er is een verhoogde kans om problemen op de emotionele, sociale en cognitieve gebieden te ontwikkelen (Tierolf, Lünemann & Steketee, 2014). Ook is uit onderzoek geconstateerd dat kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld hoog scoren op de symptomen van een trauma, vooral angst en posttraumatische stress kwamen vaak naar voren (McCoy, Cummings & Davies, 2010). De afgelopen jaren was de kwaliteit van de jeugdzorg nog onvoldoende. Er is sprake van meer complexe casuïstiek, wachtlijsten, en twijfel vanuit de maatschappij aan de effectiviteit van de jeugdzorg. De inspectie Jeugdzorg heeft in zijn meerjarenvisie 2012-2015 naar voren laten komen dat zij aandacht zullen besteden aan het bewaken van de veiligheid van jeugdigen in de zorg. Dit is een belangrijk onderdeel in het behouden en creëren van verantwoorde zorg (Inspectie Jeugdzorg, 2012).

Sinds 1 januari 2015 is de nieuwe wet omtrent de jeugdzorg ingetreden. De leiding wordt voortaan genomen door de individuele gemeenten, waardoor de financiële middelen komen te verschuiven tussen meerdere instellingen. Bureau Jeugdzorg is verdwenen, de kinderscherming is nu een gespecialiseerde organisatie genaamd Veilig Thuis Twente (Jarabee, 2015). Bij het opleggen van een huisverbod weegt de aanwezigheid van een kind zwaar mee (De Vaan & Smit, 2015). Het huisverbod is een effectieve maatregel wanneer er sprake is van kindermishandeling. De pleger wordt uit huis geplaatst wat ervoor zorgt dat de kinderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven. Dit heeft een positieve invloed op mogelijk aanwezige beschermende factoren in de thuissituatie. Wel is het van belang dat er in elke situatie een passende maatregel wordt getroffen. In elke specifieke situatie dient er zorgvuldig te worden gekeken naar het belang van het kind (Huiselijk geweld, 2008).

Aan de hand van de gevonden literatuur is de volgende hypothese gesteld:

Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en de jaren 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'kinderen'.

Dit is gevonden op basis van onder andere de volgende zoektermen: 'veiligheid kind', 'veiligheid waarborgen kind', 'kinderen slachtoffer huiselijk geweld', 'gevolgen kinderen getuige huiselijk geweld', 'negatief beeld jeugdzorg', 'kwaliteit jeugdzorg', 'meer aandacht veiligheid kind', 'wet jeugdzorg 2015', 'aanwezigheid kind tijdelijk huisverbod', 'domestic violence children', 'child abuse consequences'.

2.3. Tijdelijk huisverbod

Een tijdelijk huisverbod is een verbod om de woning te betreden en om contact te hebben met huisgenoten. Het opleggen van een huisverbod is een ingrijpende maatregel, waarvan de toepassing gevolgen heeft voor het privéleven van betrokkenen (Smith et al., 2015). In artikel 2.1 van de Wet tijdelijk huisverbod staat vermeld dat de burgemeester een huisverbod kan opleggen aan een persoon, indien uit feiten of omstandigheden blijkt dat diens aanwezigheid in de woning ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van één of meer personen die met hem in de woning wonen of daarin anders dan incidenteel verblijven of indien op grond van feiten of omstandigheden een ernstig vermoeden van dit gevaar bestaat. Het verbod geldt voor een periode van tien dagen en kan verlengd worden met achttien dagen (Hirsch Ballin, 2008). Smith et al. (2015) onderscheidt drie soorten situaties waarin voldoende grond aanwezig is om aan te nemen dat zich ernstig en onmiddellijk gevaar voordoet voor de veiligheid van personen en waar dus een huisverbod kan worden opgelegd.

Tabel 2. Huisverbod: 3 situaties

HUISVERBOD: 3 SOORTEN SITUATIES		
<i>Acuut politie-incident</i>	<i>Geen acuut incident, wel (ernstige dreiging van) huiselijk geweld</i>	<i>Geen acuut incident, wel (ernstige dreiging van) kindermishandeling</i>
Politie ontvangt melding over acuut incident van huiselijk geweld/ kindermishandeling. Op basis van de situatie die de politie ter plaatse aantreft volgt een beoordeling voor het opleggen van een huisverbod.	Situaties die veelal bij Veilig Thuis bekend zijn maar niet eerder bij politie zijn gemeld: er is een voorgeschiedenis van huiselijk geweld maar geen acuut incident. Op basis van voorgeschiedenis kan vermoeden van ernstige dreiging bestaan op basis waarvan Veilig Thuis en politie kunnen besluiten tot beoordeling voor opleggen huisverbod.	Er is geen acuut incident, maar wel kennis over (een ernstige dreiging van) kindermishandeling bij bijvoorbeeld jeugdzorg. Kindermishandeling wordt veelal niet tijdens het acute incident gemeld maar daarna, en eerder bij Veilig Thuis dan bij de politie. Deze handreiking zet de werkwijze bij kindermishandeling buiten actuele incidenten uiteen.
<i>Criteria waaraan alle situaties moeten voldoen:</i> • Het geweld/de dreiging gaat uit van een meerderjarig persoon. • Deze persoon woont in de woning of verblijft daar meer dan incidenteel. • Er is sprake van een ernstig en onmiddellijk gevaar van huiselijk geweld/kindermishandeling.		

Smith et al., 2015

Wanneer er een incidentmelding of aangifte wordt gedaan van huiselijk geweld, komt de politie ter plaatse. De basiszorgpolitie maakt een eerste beoordeling van de situatie aan de hand van formele criteria/voorzagen. Indien aan deze criteria is voldaan, komt de Hulpofficier van Justitie ter plaatse voor een inhoudelijke beoordeling. De Hulpofficier maakt een risicotaxatie aan de hand van het Risicotaxatie-Instrument Huiselijk Geweld (bijlage 1). Indien de uitkomst van de risicotaxatie hiertoe aanleiding geeft, wordt er namens de burgemeester door de Hulpofficier van Justitie een tijdelijk huisverbod opgelegd (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2008). Een huisverbod bevat in ieder geval een omschrijving van de plaats en de duur waarvoor het geldt, de feiten en omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot het opleggen van het huisverbod en de namen van de personen ten aanzien van wie het verbod om contact op te nemen geldt (Hirsch Ballin, 2008). De pleger wordt uit huis geplaatst en zijn sleutels worden ingenomen door de politie. De burgemeester of Hulpofficier van Justitie deelt de inhoud van het huisverbod met de achterblijvers en met Veilig Thuis Twente. De gemeente registreert alle uitgevoerde risicotaxaties, zowel die leiden tot een huisverbod als die niet leiden tot een huisverbod. De gemeente registreert en coördineert de registratie op een zodanige wijze dat het verloop en de verschillende interventies bij één huisverbod op eenvoudige wijze kunnen worden geïnventariseerd (Weusthuis, 2009). Uit landelijk onderzoek van Vaan, Homburg & Timmermans (2013) blijkt dat de inzet van de Wet tijdelijk huisverbod samenhangt met minder herhaling van huiselijk geweld. Daarmee lijkt het huisverbod een effectief instrument tegen huiselijk geweld. Het effect wordt met name veroorzaakt door de intensieve hulpverlening die na het opleggen van een huisverbod wordt opgestart. Er wordt hulpverlening aangeboden aan de achterblijvers en de plegers. De volgende partijen zijn betrokken: gemeente, Veilig Thuis Twente, Jeugdbescherming Overijssel, Bureau Slachtoffer Hulp, Carinova, Openbaar Ministerie – arrondissement Oost Nederland, Politie Twente, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Tactus en Vrouwenopvang Overijssel. De gemeente brengt alle betrokken partijen samen en bestuurt dit proces (Synesthesia, 2009). In een situatie waarbij kinderen betrokken zijn, verzorgt Jeugdbescherming Overijssel het casemanagement, voor de blijver verzorgt het wijkteam huiselijk geweld Enschede het casemanagement en voor de pleger wordt het casemanagement verzorgd door de reclassering. De casemanagers van de verschillende hulpverleningsorganisaties schakelen waar nodig andere instellingen in. Daarnaast zorgen zij dat er voor hun traject een plan van aanpak en een advies met betrekking tot verlenging van het huisverbod komt. De procesmanager van de gemeente bewaakt dat tijdig de adviezen ten aanzien van een mogelijke verlenging/beëindiging bij de gemeente bekend zijn. Op basis van het advies hoort de juridische afdeling van de gemeente mondeling of schriftelijk de uithuisgeplaatste en de achterblijver(s) over het voorgenomen besluit. Daarna legt de juridische afdeling het voorstel tot

verlenging/intrekking voor aan de burgemeester inclusief het advies van de casemanagers. De burgemeester maakt hierin een besluit en ondertekent dit. De betrokken partijen zullen worden geïnformeerd over de status van het huisverbod (Weustheus, 2009). De uithuisgeplaatste die handelt in strijd met de Wet tijdelijk huisverbod, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of een geldboete van de vierde categorie (Hirsch Ballin, 2008).

Antecedenten

Uit de effectevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod (2013) blijkt dat in ongeveer de helft van de tijdelijk huisverbodcasussen nog steeds nieuw huiselijk geweld plaatsvindt, binnen ruim een jaar nadat het tijdelijk huisverbod is opgelegd. Dit betekent dat een tijdelijk huisverbod geen nieuwe incidenten kan uitsluiten. Daarnaast blijkt uit een onderzoek van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (2011) dat meer dan een derde van de huiselijk geweldplegers al eens eerder veroordeeld is voor huiselijk geweld. In vergelijking met Oostenrijk, waar de mogelijkheid tot het opleggen van een tijdelijk huisverbod al geldt sinds 1997 (de wet 'Bundesgesetz zum Schutz vor Gewalt in der Familien'), heeft een uithuisplaatsing juist een preventieve werking op het voorkomen van toekomstig huiselijk geweld (GGD Amsterdam, 2010). Antecedenten van uithuisgeplaatsten kunnen van invloed zijn op het opnieuw plaatsvinden van huiselijk geweld. Uit onderzoek van Collins & Gendreau et al. (in Regioplan, 2013) over recidive in het algemeen is gebleken dat plegers met een (groot) strafbaar verleden meer geneigd zijn om nieuw crimineel gedrag te vertonen dan zogenoemde 'first offenders'. Voor recidivisten is in de Wet tijdelijk huisverbod geen regeling opgenomen dat zij een tijdelijk huisverbod opgelegd kunnen krijgen die direct voor een langere periode geldt. Voor deze personen betekent dit dat zij herhaaldelijk een tijdelijk huisverbod van tien dagen opgelegd krijgen met daarbij de verlengingsmogelijkheid tot achttien dagen (Overheid, 2016).

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (2015) is er tussen 2007 en 2013 een daling gemeten in zowel de geregistreeerde criminaliteit als het aantal verdachten in Nederland. Dit is in 2014 verder afgenomen en werkt door in de hele strafrechtelijke keten. Als de jaren 2007 en 2014 worden vergeleken, dan is er een daling te zien van 23%. Deze daling geldt voor allerlei verschillende soorten misdrijven. Daarnaast is er een vergelijkbare daling te zien in het aantal personen dat aangeeft slachtoffer te zijn geworden van criminaliteit. Als specifiek gekeken wordt naar geweld- en seksuele misdrijven, dan stond het aantal geregistreeerde misdrijven in 2007 op 125.000 en in 2014 op 97.000. Er is weliswaar een daling te zien in de criminaliteit in Nederland, echter kan het voor hulpverleners, die betrokken zijn bij een tijdelijk huisverbodcasus waarbij er sprake is van een pleger met een of meerdere antecedenten, lastig zijn om de kans op recidive goed in te schatten. De betrokken hulpverleners bij een tijdelijk huisverbodcasus maken tegen het einde van de periode dat het huisverbod geldt, een inschatting van de situatie en beoordelen of het tijdelijk huisverbod moet worden verlengd of niet. Het kan lastig zijn om de kans op recidive goed in te schatten omdat een herhaling van geweld veelal afhankelijk is van (toevallige) situationele factoren (Breukink & Harte, 2010). Het risico dat een hulpverlener een verkeerde inschatting maakt blijft dus aanwezig.

Dit is gevonden op basis van onder andere de volgende zoektermen: 'Wet tijdelijk huisverbod', 'antecedenten pleger tijdelijk huisverbod', 'recidive tijdelijk huisverbod', 'recidive Nederland', 'tijdelijk huisverbod Oostenrijk' en 'cijfers criminaliteit Nederland'.

Aan de hand van de gevonden literatuur is de volgende hypothese gesteld: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'antecedenten' van plegers van huiselijk geweld.

2.4. Verlengen van een tijdelijk huisverbod

Uiterlijk twee dagen voor het aflopen van het huisverbod zorgen de casemanagers van de verschillende hulpverleningstrajecten voor een gemotiveerd advies met betrekking tot het verlengen of beëindigen van het huisverbod (de Vaan & Smit, 2015). Dit advies komt tot stand op basis van een

inschatting van het voortduren van de dreiging vanuit de uithuisgeplaatste en op basis van informatie van zoveel mogelijk betrokken partijen, zoals hulpverleningsinstanties, de partner of andere huisgenoten van de uithuisgeplaatste. Er moeten signalen zijn dat de dreiging zich voortzet. Bij de beoordeling hiervan wordt onder meer gekeken naar of de uithuisgeplaatste een start heeft gemaakt met de hulpverlening en of er een redelijke verwachting is dat hij of zij aan de hulpverlening blijft meewerken. De rol van de hulpverlening is van belang voor het wegen van de informatie, omdat zij kennis hebben van de problematiek en ervaring hebben met het behandelen van plegers van huiselijk geweld. Een overtreding van het tijdelijk huisverbod kan daarnaast een indicatie zijn voor het standhouden van de dreiging. De adviezen van de casemanagers worden tijdens een vergadering met de gemeente besproken (Weusthuis, 2009). Op basis van deze adviezen neemt de juridische afdeling van de gemeente mondeling of schriftelijk contact op met de uithuisgeplaatste en de achterblijver(s) over het voorgenomen besluit en hoort hen. Vervolgens draagt de juridische afdeling van de gemeente het voorstel tot verlenging/intrekking van het tijdelijk huisverbod, met inbegrip van het advies van de casemanagers, aan de burgemeester aan. De burgemeester neemt het definitieve besluit omtrent de verlenging of intrekking van het tijdelijk huisverbod en ondertekent de beschikking. Indien de burgemeester het besluit neemt om het tijdelijk huisverbod te verlengen, dan wordt dit schriftelijk bekend gemaakt aan de uithuisgeplaatste door uitreiking op het verblijfsadres en de achterblijvers per post. Ingeval de uithuisgeplaatste in detentie verblijft, worden met de penitentiare inrichtingen in de regio afspraken gemaakt over het overhandigen van de verlengingsbesluiten en het ondertekenen van de ontvangstbevestigingen. Indien er geen contactgegevens van de uithuisgeplaatste bekend zijn, kan de beschikking naar de gemachtigde van de uithuisgeplaatste worden gestuurd, of als die er niet is, op het gemeentehuis worden neergelegd zodat de uithuisgeplaatste in de gelegenheid is zich daarvan op de hoogte te stellen. De casemanagers, politie en Veilig Thuis Twente worden per mail of fax op de hoogte gesteld. Het besluit wordt tevens vastgelegd in het keteninformatiesysteem (Weusthuis, 2009). Dit is een gezamenlijk informatie- en registratiesysteem voor de betrokken organisaties. Het is van belang dat de procedure rond het verlengen van een tijdelijk huisverbod secuur ten uitvoer wordt gebracht en dat de uithuisgeplaatste herhaaldelijk en volledig over de procedure en de argumenten daarvoor wordt geïnformeerd (De Vaan & Smit, 2015).

Ernst van de problematiek

Bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod wordt gekeken of de dreiging van het gevaar van de uithuisgeplaatste voor de achterblijvers nog aanwezig is. Deze dreiging van gevaar wordt gemeten aan de hand van het RiHG, deze is tijdens het opleggen van het huisverbod ingevuld door de Hulpofficier van Justitie. Bij het verlengen wordt in het RiHG gekeken of er een wijziging ten goede van de situatie is opgetreden. De verwachting is namelijk dat de burgemeester bij het verlengen van een huisverbod als eerste kijkt naar de ernst van de problematiek. Bij een erg grote dreiging is het sneller aannemelijk dat de dreiging van gevaar niet binnen tien dagen is afgenomen. De gegevens van het RiHG vormen hiermee het startpunt voor het beoordelen van een verlenging (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, z.j.).

Dit is gevonden op basis van onder andere de volgende zoektermen: 'criteria verlenging tijdelijk huisverbod', 'voorwaarden verlenging tijdelijk huisverbod', 'RiHG criteria' en 'motivering verlenging tijdelijk huisverbod'.

Aan de hand van de gevonden literatuur is de volgende hypothese gesteld: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'ernst van de problematiek (RiHG)'.

Financiën

Huiselijk geweld komt over het algemeen vaker voor bij gezinnen met financiële problemen, door bijvoorbeeld werkloosheid of schulden. Volgens een onderzoek van de Politie (2013) zorgt de

economische crisis voor een toename van de dreiging van huiselijk geweld. Er zijn steeds meer gezinnen die stress ervaren als gevolg van de economische situatie. Bij een op de tien incidenten van huiselijk geweld gaat het om jeugdigen tussen de leeftijd van twaalf en 24 jaar, die ouders mishandelen. Oudermishandeling is daarmee een groeiend probleem, stelt de Politie (2013). Dit kan mede verklaard worden doordat jongeren, gedwongen door de economische crisis, langer thuis blijven wonen. Een andere uitingvorm van dit verschijnsel is dat mensen die willen scheiden, soms langer gedwongen bij elkaar wonen als ze hun huis niet kunnen verkopen. Dit levert stress op in huiselijke kringen (Feenstra & Thijssen, 2013).

Dit is gevonden op basis van onder andere de volgende zoektermen: 'risicofactoren huiselijk geweld', 'oorzaken huiselijk geweld', 'economische crisis', 'gevolgen economische status gezin', 'toename oudermishandeling' en 'uitingsvormen huiselijk geweld economische crisis'.

Aan de hand van de gevonden literatuur is de volgende hypothese gesteld: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'financiën' van plegers van huiselijk geweld.

Psychische situatie

Schreijenbergh, Vaan, Vanomi & Homburg (2010) geven aan dat bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod onder andere rekening wordt gehouden met de volgende indicator: de uithuisgeplaatste vertoont onvoorspelbaar gedrag, bijvoorbeeld vanwege psychische problematiek. Volgens Howard (2012) komt huiselijk geweld vaker voor bij psychiatrisch patiënten.

In 2012 is het bestuurlijk akkoord getekend door onder andere het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, GGZ Nederland en Zorgverzekeraars Nederland. Deze partijen hebben afgesproken dat het aantal bedden in de psychiatrie in 2020 met een derde is afgebouwd. In dezelfde adem is de belofte gedaan dat zorg en ondersteuning voor mensen met een psychiatrische aandoening nu vooral ambulant verleend zou worden (Kiers, 2015). In 2015, drie jaar later, erkennen ondertekenaars dat weliswaar de afbouw van bedden voortvarend ter hand is genomen, echter is de opbouw van ambulante zorg achtergebleven. Als de huidige trend zich voortzet, dan is de beddenscapaciteit al in 2018 met een derde afgenomen. Nederland maakt ten gevolge hiervan steeds meer kennis met verwarde personen zonder passende hulp. Dit levert voor gezinnen stress op in de huiselijke sfeer (Peeters, 2015). Hiertegenover geeft minister Schippers van Volksgezondheid aan, dat er geen duidelijk causaal verband is tussen het afnemende aantal bedden in de GGZ en de toename van verwarde mensen op straat en thuis. *"Het is lastig te achterhalen waarom er meer verwarde personen in de maatschappij zijn"* aldus Minister Schippers (Pauw, 2015). Op basis van bovenstaande informatie is de volgende hypothese opgesteld:

Dit is gevonden op basis van onder andere de volgende zoektermen: 'indicatoren verlengen tijdelijk huisverbod', 'psychische problematiek', 'psychische problematiek oorzaak huiselijk geweld', 'bezuiniging psychiatrie', 'gevolgen bezuinigingen psychiatrie' en 'relevance psychiatry to domestic violence'.

Aan de hand van de gevonden literatuur is de volgende hypothese gesteld: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'psychische situatie' van plegers van huiselijk geweld.

2.5. Conclusie theoretisch kader

Uit de literatuur kwam naar voren dat het Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld (RiHG) een van de belangrijkste instrumenten is bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod. Het RiHG is een instrument dat inzicht geeft in de mate van dreiging in de desbetreffende situatie. Aangezien deze factor van groot belang is bij het verlengen van een huisverbod, zou er een relatie kunnen zijn tussen de stijging van de verlenging van huisverboden en de ernst van de problematiek. Een indicator waar rekening mee wordt gehouden bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod is de aanwezigheid of het vermoeden van psychische problematiek (Procesevaluatie Wet tijdelijk huisverbod, 2010). In 2012 is er door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, GGZ Nederland en Zorgverzekeraars Nederland afgesproken dat het aantal bedden in 2020 in de psychiatrie met een derde is afgebouwd. Momenteel is er sprake van een reductie van bedden in de psychiatrie tezamen met onvoldoende hulp voor ggz-patiënten. Er is een toename van mensen met psychische klachten zonder passende hulp dat zich kan uiten in stress binnen gezinnen (Peeters, 2015). Het is aannemelijk dat stress in een gezinssituatie kan leiden tot huiselijk geweld. Dit maakt dat gesteld kan worden dat vermoed wordt dat de factor 'psychische klachten' invloed heeft op de stijging van de verlenging van tijdelijk huisverboden. In ongeveer de helft van de tijdelijk huisverbodcasussen vindt opnieuw huiselijk geweld plaats, binnen ruim een jaar nadat het tijdelijk huisverbod is opgelegd (Wet tijdelijk huisverbod, 2013). Het blijft het voor de betrokken hulpverleners lastig om de kans op recidive goed in te schatten bij het verlengen van een tijdelijk huisverbod. Herhaling van geweld is namelijk afhankelijk van (toevallige) situationele factoren (Breukink & Harte, 2010). Het risico dat een hulpverlener een verkeerde inschatting maakt blijft dus aanwezig. Dit maakt dat er wordt aangenomen dat de factor 'antecedenten' van invloed kan zijn op de verlenging van tijdelijk huisverboden. Uit de literatuur is gebleken dat bij het opleggen van een huisverbod de aanwezigheid van een kind zwaar mee weegt (De Vaan & Smit, 2015). Het is dan ook logisch om aan te nemen dat er in de meeste verlengde huisverboden sprake is geweest van de aanwezigheid van kinderen. De financiële problemen (schulden/uitkering) van een gezin hebben vaak invloed op de gezinssituatie. De economische crisis is hierbij van invloed geweest op een toename van dreiging van huiselijk geweld (Politie, 2013). Dit is ook de reden waarom aangenomen wordt dat de factor 'financiële situatie' van invloed is op de stijging van de tijdelijk huisverboden.

3. Methode van onderzoek

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksmethodologie beschreven. Ten eerst wordt de onderzoeksvorm uitgelegd en onderbouwd waarom hiervoor is gekozen. Vervolgens wordt uitgelegd uit welke onderzoekseenheden dit onderzoek bestaat en met welke twee variabelen wordt gewerkt. Daaropvolgend wordt stap voor stap beschreven op welke wijze de data wordt verzameld en wordt toegelicht hoe de data wordt geanalyseerd. Tevens komt de kwaliteit van het onderzoek aan bod, waarin wordt beschreven hoe de betrouwbaarheid en validiteit wordt gewaarborgd. De ethische verantwoording van het onderzoek, waarbij wordt beschreven hoe de belangen van de betrokken cliënten worden beschermd, wordt toegelicht. Afsluitend wordt dit hoofdstuk samengevat.

3.1. Onderzoeksvorm

In dit onderzoek zal kwalitatieve data worden omgezet in kwantitatieve gegevens. De hoofdvraag achterhaalt de redenen van de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden vanaf 2014. Deze vraag wordt beantwoord door kwalitatieve data te vergaren. Volgens Bleijenberg (2013) betreft kwalitatief onderzoek alle vormen van onderzoek die gericht zijn op het verzamelen van talig materiaal om op basis daarvan uitspraken te doen over een (sociaal) verschijnsel in de werkelijkheid. In dit onderzoek is er voor gekozen om uitspraken te doen over het verschijnsel door middel van kwantitatieve resultaten. Kwantitatief houdt in dat de gegevens cijfermatig inzicht zullen bieden (Bryman, 2012). Er zal een grote hoeveelheid aan gegevens worden geanalyseerd. Een kwantitatieve benadering is bij uitstek geschikt voor het samenvatten, analyseren en statisch toetsen van omvangrijke databestanden (De Vocht, 2012). Tevens zal er naar aanleiding van deze gegevens een sensitiviteitscontrole plaatsvinden, waarbij de resultaten van het onderzoek teruggegeven worden aan belanghebbenden. Op deze manier zullen de resultaten gecheckt worden in het werkveld.

Gemeente Enschede wil meer kennis over de oorzaken van de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden vanaf 2014. Om deze kennis te vergaren zal er toetsend onderzoek worden verricht. In toetsend onderzoek wordt er nagegaan of een of meer hypothesen, die uit de theorie zijn afgeleid, kloppen of verworpen zullen worden (Bryman, 2012). Deze vorm past bij dit onderzoek, aangezien er onderzocht wordt wat er ten grondslag ligt aan het verschijnsel van de stijging, doormiddel van hypothesen te toetsen.

3.2. Populatie

De onderzoekseenheden die betrekking hebben op dit onderzoek zijn de dossiers van gemeente Enschede, uit het registratiesysteem 'VIS2' (Vangnet Informatie en Samenwerkingssysteem) waarin alle afgegeven tijdelijk huisverboden uit de veertien Twentse gemeenten geregistreerd zijn. De 255 dossiers van verlengde tijdelijk huisverboden van 2010 t/m juni 2015 vormen samen de onderzoekspopulatie. Er zal geen steekproef getrokken worden, om te waarborgen dat er een zo compleet mogelijk beeld gevormd zal worden over het verschijnsel van de stijging. Door ook een aantal jaren voorafgaand aan de stijging mee te nemen in het onderzoek, wordt er een vergelijking gemaakt tussen twee variabelen, waarbij variabele één 2010 t/m 2013 is en variabele twee 2014 t/m juni 2015. De onderzoekseenheden van de sensitiviteitscontrole zijn alle belanghebbenden uit het werkveld die te maken krijgen met het verschijnsel van de stijging van het aantal verlengingen. De populatie voor dit onderzoek zijn deze belanghebbenden, die werkzaam zijn in de veertien Twentse gemeenten. Uit deze populatie zal een selecte steekproef getrokken worden. Volgens Bryman (2012) wordt een selecte steekproef op onwillekeurige basis geselecteerd. De opdrachtgever benadert voor dit onderzoek een aantal professionals waarvan hij denkt dat deze mogelijk geïnteresseerd zijn in het deelnemen aan deze controle en die vanuit ervaring efficiënte feedback kunnen geven. De opdrachtgever heeft 24 professionals benaderd met wie hij al eerder gesproken heeft over het verschijnsel van de stijging van het aantal tijdelijk huisverboden. Dit zijn onder andere procesmanagers, politie en casemanagers. In totaal hebben er tien professionals toegezegd dat zij willen deelnemen aan de sensitiviteitscontrole, derhalve zal met deze groep de sensitiviteitscontrole plaatsvinden.

3.3. Data-verzameling

De hoofdvraag zal beantwoord worden aan de hand van dossiers waarin de verlengde tijdelijk huisverboden die zijn afgegeven in de veertien Twentse gemeenten zijn geregistreerd. Bryman (2012) noemt het gebruik maken en analyseren van bestaande gegevens deskresearch. VIS2 is opgedeeld in drie zogenoemde vangnetten. Deze bestaan uit: vangnet Enschede, vangnet Almelo en vangnet Hengelo. De veertien Twentse gemeenten zijn verdeeld over deze drie vangnetten. Iedere onderzoeker heeft zich gericht op één vangnet. Een ieder heeft de verlengde tijdelijk huisverboden geteld, de documenten geopend en gescand op veelvoorkomende aspecten. Ten gevolge hiervan hebben de onderzoekers de bevindingen gedeeld en zodoende hebben zij een overeenstemming bereikt over de meest voorkomende factoren. Er is zo een globaal beeld ontstaan van welke factoren mogelijk invloed hebben op de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden. Op basis hiervan en aan de hand van bijbehorende literatuur is een categorieënlijst opgesteld (bijlage 3). Elke categorie is gedefinieerd, om te waarborgen dat de onderzoekers het materiaal eenduidig interpreteren. De categorieën zijn in het programma Microsoft Excel geplaatst, waarna de onderzoekers een complete scan van de documenten, behorende bij de verlengde tijdelijk huisverboden, hebben gemaakt. Door de bevindingen in te voeren in Microsoft Excel, worden de kwalitatieve gegevens omgezet in kwantitatieve data. De verschillende categorieën zijn immers omgezet in cijfers. Nadat de data is verzameld en geanalyseerd, zullen de resultaten van het onderzoek gecheckt worden aan de hand van betrokkenen uit het werkveld, middels een sensitiviteitscontrole. De belanghebbenden zullen door de opdrachtgever benaderd worden per e-mail. Om de kans op respons te vergroten zal de sensitiviteitscontrole plaatsvinden bij het stads kantoor van gemeente Enschede. Voor deze bijeenkomst wordt twee uur ingepland. De resultaten van het onderzoek zullen gedeeld worden met de opdrachtgever en belanghebbenden in de vorm van een presentatie. Aansluitend zal er gecontroleerd worden bij deze professionals wat hun visie is op de resultaten en of zij dit terug zien in het werkveld. Dit zal worden opgenomen met opnameapparatuur en er zal genotuleerd worden door één van de onderzoekers.

3.4. Data-analyse

Om de hypothesen te toetsen wordt er gebruik gemaakt van 255 documenten over de vergeven verlengde huisverboden in het jaar 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 en de eerste helft van 2015. Deze documenten zijn verkregen uit het registratiesysteem VIS2 van de veertien Twentse gemeenten. De inhoud van deze documenten wordt geanalyseerd en vervolgens ingedeeld naar diverse categorieën. Om de documenten te rubriceren zal er een kwantitatieve inhoudsanalyse worden verricht. Dit houdt in dat er per document wordt geanalyseerd hoe vaak een kenmerk voorkomt (Verhoeven, 2011). Bij een kwantitatieve inhoudsanalyse worden gegevens omgezet in getallen (Baarda & Bakker, 2012). Er is voor gekozen om de documenten te rubriceren onder verschillende subcategorieën omdat er gebruikt wordt gemaakt van gegevens van ongestructureerde aard. Deze lijst bevat de afgebakende onderwerpen waarmee uiteindelijk mogelijke conclusies of aanbevelingen worden gedaan. De verkregen gegevens worden ingevoerd in het kwantitatieve data-analyse programma SPSS. Er wordt gebruik gemaakt van SPSS versie 20. SPSS wordt gebruikt voor grote hoeveelheden onderzoeksgegevens. Aangezien er in totaal 255 documenten worden geanalyseerd is dit programma passend. Daarnaast geeft SPSS inzicht in relaties tussen gegevens, op deze manier wordt er kennis verkregen waarmee de vastgestelde hypothesen worden getoetst (De Vocht, 2013). De vijf vastgestelde hypothesen zullen op dezelfde manier worden getoetst. De categorieën waarop in Microsoft Excel is geanalyseerd zullen in SPSS worden ingevoerd als nominale variabelen. Er wordt gesproken van nominale variabelen wanneer de gegevens zijn ingedeeld in categorieën zonder dat er sprake is van een rangorde. Vervolgens zijn de variabelen onder te verdelen in één of meerdere waarden. De data zullen numeriek worden ingevoerd door middel van codes, iedere code bevat een value label om aan de code een omschrijving te koppelen (De Vocht, 2013). Om de hypothesen te kunnen toetsen zijn de jaartallen omgezet in variabelen. Jaartallen 2010 t/m 2013 zijn samen

variabele één en jaartallen 2014 t/m juni 2015 zijn samen variabele twee. Er is voor gekozen om 2010 t/m 2013 samen te nemen omdat dit de jaren zijn voordat er een stijging is geconstateerd, de jaartallen 2014 t/m juni 2015 zijn samen genomen omdat er toen een stijging werd geconstateerd door gemeente Enschede. Aangezien er wordt getoetst of er een verschil aanwezig is tussen deze twee variabelen is de Chi-kwadraattoets het best passend. De Chi-kwadraattoets maakt het mogelijk om te zien of er een statistisch significant verband is tussen twee variabelen. Er wordt verwacht dat bij de vijf gestelde hypothesen alle verwachte celfrequenties groter zijn dan 1 en niet meer dan 20 procent van de verwachte celfrequenties tussen de 1 en 5 ligt. Er wordt dan voldaan aan de voorwaarden om de Chi-kwadraattoets uit te voeren (De Vocht, 2013). Bij een significantie van minstens 0,05 wordt de vastgestelde hypothese verworpen. Bij een significantie van 0,049 of kleiner wordt de hypothese aangenomen. De Chi-kwadraattoets geeft informatie over het wel of niet aanwezig zijn van een statistisch verband tussen twee variabelen maar zegt nog niks over de richting van dit verband (De Vocht, 2013). Om een indruk te krijgen over in welke richting dit verband te vinden is zullen de uitkomsten van de kruistabel worden omgezet in percentages. Een kruistabel is een tweedimensionale tabel die bestaat uit rijen en kolommen. Met de kruistabel breng je de samenhang tussen twee categorische verbanden in beeld aan de hand van de frequenties van twee categorische variabelen (De Vocht, 2013). De waargenomen frequenties zullen per kolom worden omgezet in percentages. Aan de hand van de kolompercentages kan worden berekend in welke richting het aanwezige statistisch verband (wat is aangeduid met de Chi-kwadraattoets) zich bevindt. Aangezien wordt gewerkt met getelde documenten als populatie kan er geen gemiddelde (mean) worden berekend. De onderzoekers zullen samen komen om de cijfermatige gegevens te interpreteren aan de hand van ondersteunend materiaal (handboek SPSS) waaruit vervolgens een conclusie kan worden getrokken voor de mogelijke oorzaken achter de stijging. Vervolgens zal er opnieuw worden gekeken naar geïnterpreteerde uitkomsten en wordt er gekeken of er eventuele bijzonderheden of relaties uit de categorieën naar voren komen waarvoor een passende aanbeveling kan worden gegeven voor het terugdringen van de stijging van de verlengde huisverboden. Wanneer de conclusies van het onderzoek zijn afgerond worden de uitkomsten getoetst door belanghebbenden vanuit het werkveld. Deze toetsing wordt gedaan aan de hand van een sensitiviteitscontrole.

3.5. Kwaliteit van het onderzoek

3.5.1. Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van een onderzoek is afhankelijk van de hoeveelheid toeval. Hiermee wordt bedoeld dat toevallige fouten worden voorkomen (Verhoeven, 2011). Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen worden er enkele maatregelen getroffen. Binnen dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van *peer consultation*. De collega-onderzoekers hebben onderling wekelijks een bespreking om elkaars resultaten te laten nameten of nalezen. De verschillende visies van de personen op het onderzoek dragen bij aan de geloofwaardigheid van het onderzoek. De opdrachtgever van het onderzoek zal richting geven over de opzet en de uitvoering van het onderzoek. De opdrachtgever en collega-onderzoekers hebben tijdens de uitvoering van het onderzoek maandelijks contact. Er is gekozen voor een lage frequentie in het contact om zo de mate van beïnvloedbaarheid te verkleinen. Aangezien gebruik wordt gemaakt van twee methoden van dataverzameling, is er sprake van triangulatie. Triangulatie verhoogt de kwaliteit van de onderzoeksresultaten (Verhoeven, 2011). Er zal antwoord worden gegeven op de hoofdvraag door middel van het verzamelen en analyseren van documenten en de uitkomsten van de data-analyse te toetsen door middel van een sensitiviteitscontrole. Tijdens de sensitiviteitscontrole is de manier van vragen stellen van invloed op de geloofwaardigheid van de resultaten. Het is hierbij van belang dat de onderzoeker die het gesprek zal leiden zo veel mogelijk inhoudelijk terughoudend zal zijn, dit draagt bij aan de objectiviteit van het onderzoek. Tevens zal de sensitiviteitscontrole worden opgenomen met opnameapparatuur en belangrijke punten worden genoteerd door een van de onderzoekers. Er wordt gebruikt gemaakt van bestaande gegevens in dit onderzoek. Volgens Baarda

en Bakker (2012) is er hierbij sprake van non-reactiviteit. De data en dataverzameling zijn niet beïnvloed door de onderzoekers, ze zijn in beginsel non-reactief verzameld. De documenten zijn opgesteld als onderdeel van een dagelijkse routine binnen het hulpverleningsproces op grond van wettelijke verplichting en niet specifiek voor dit onderzoek. Dit maakt dat de bestaande gegevens niet gevoelig zijn voor vertekening, ook dit is van invloed op de betrouwbaarheid. Tijdens de uitvoering van het onderzoek wordt gebruikt gemaakt van de gehele populatie, namelijk; alle documenten over de vergeven verlengde huisverboden uit het jaar 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 en 2015 t/m juni van de veertien Twentse gemeenten. De omvang van de databestanden is groot, volgens Baarda en Bakker (2012) verkleint dit de onbetrouwbaarheidsmarge waardoor er meer algemene conclusies kunnen worden getrokken.

3.5.2. Validiteit

Met validiteit wordt bepaald in welke mate het onderzoek vrij is van systematische fouten (Verhoeven, 2011). Kijkend naar de externe validiteit, dan is er sprake van een hoge mate van *populatievaliditeit*. Er wordt namelijk geen steekproef getrokken maar de gehele populatie wordt onderzocht, dit maakt het onderzoek representatief en generaliseerbaar (Verhoeven, 2011). Aangezien het hierbij gaat om een kwalitatief onderzoek die kwantitatief wordt geanalyseerd, wordt voornamelijk gekeken naar de inhoudelijke generaliseerbaarheid (Verhoeven, 2011). Er zijn verschillende maatregelen getroffen voor het voorkomen van systematische fouten en het verhogen van de interne validiteit. Tijdens het onderzoek zullen de documenten worden gerubriceerd in verschillende thema's. Sommige van deze thema's zijn subjectief of niet geheel duidelijk, om de *begripsvaliditeit* te waarborgen worden deze thema's goed omschreven en afgebakend aan de hand van literatuur (Verhoeven, 2011).

3.5.3. Ethische verantwoording

Dit onderzoek wordt gedaan door middel van documentanalyse. Aangezien de informatie wordt verkregen uit cliëntdossiers, is het van belang dat het onderzoek ethisch verantwoord is. Dit betekent dat de belangen van de betrokken cliënten worden beschermd (Baarda & Bakker, 2012). Voor de documentanalyse zal informatie verkregen worden uit het registratiesysteem VIS2. In overleg met de opdrachtgever zal de gemeente Enschede zorgen voor een autorisering, zodat de onderzoekers toegang krijgen tot het systeem. Om de privacy van de cliënten van de tijdelijk huisverboden te waarborgen, zal gebruik worden gemaakt van een Verklaring Omtrent het Gedrag. De onderzoekers hebben deze verklaring aangevraagd bij hun eigen gemeente en deze verklaring is vervolgens afgegeven aan alle drie de onderzoekers. Door middel van deze verklaring tonen zij tegenover de opdrachtgever aan dat er geen bezwaren zijn gebleken tegenover hen om te kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie. Daarnaast is er een contract opgesteld tussen de opdrachtgever en de onderzoekers omtrent de gang van zaken van omgaan met de data. Afgesproken is dat de onderzoekers ten tijde van het analyseren van de data, waarbij zij online inloggen in het systeem van VIS2, in afgesloten ruimtes zitten. Dit kan zijn bij de onderzoekers thuis of bij Saxion Hogeschool. Daarnaast is overeengekomen dat de onderzoekers de informatie niet delen met derden, gegevens worden geanonimiseerd in het rapport en de data op de computer direct weer zullen verwijderen na gebruik. Ten slotte zullen de onderzoekers terstond uitloggen uit het systeem na gebruik.

3.6. Samenvatting

In dit hoofdstuk is de onderzoeksmethodologie beschreven. Het gaat om kwalitatieve gegevens die kwantitatief worden geanalyseerd. Door middel van toetsend onderzoek wordt nagegaan of de hypothesen, afgeleid van theorie, aangenomen worden of verworpen. De populatie bestaat uit alle 255 dossiers van afgegeven tijdelijk huisverboden uit de veertien Twentse gemeenten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in twee variabelen, namelijk de jaren 2010 t/m 2013 en de jaren 2014 t/m juni 2015. Er is een categorieënlijst opgesteld in Microsoft Excel die bestaat uit factoren die mogelijk invloed hebben op de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden. Door alle dossiers te scannen aan de hand van deze lijst en vervolgens de data te analyseren in SPSS, wordt per hypothese

gekeken of er een statistisch significant verband is tussen twee variabelen. De betrouwbaarheid wordt gewaarborgd door middel van peer consultation, een lage frequentie van contact met de opdrachtgever en triangulatie. Er is daarnaast een hoge mate van populatievaliditeit doordat de gehele populatie onderzocht wordt en dit maakt het onderzoek representatief en generaliseerbaar. Tevens wordt de interne validiteit gewaarborgd, door het rubriceren van de documenten waarbij de thema's goed omschreven en afgebakend worden aan de hand van literatuur. Het onderzoek is ethisch verantwoord doordat de belangen van de betrokken cliënten uit de documenten worden beschermd door middel van een Verklaring Omtrent het Gedrag en een contract tussen de opdrachtgever en de onderzoekers. Na afloop van het onderzoek wordt een sensitiviteitscontrole uitgevoerd om de resultaten van het onderzoek te toetsen. De resultaten van het onderzoek zullen worden gepresenteerd aan de opdrachtgever en belanghebbenden. Vervolgens wordt gecontroleerd wat hun visie is op de resultaten en of het overeenkomt met het werkveld. Op basis hiervan wordt er een SWOT-analyse van het onderzoek opgesteld door de onderzoekers.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de verkregen resultaten vanuit de data-analyse weergegeven. Bij elke hypothese wordt een tabel met daarin de procentuele weergave afgebeeld en er wordt een feitelijke toelichting gegeven.

4.1. Resultaten hypothese één

H1: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'ernst van de problematiek (RiHG)'.

De eerste tabel van de factor 'Ernst van de problematiek' geeft inzicht in het eerste beoordelingsmoment van het RiHG. Uit de tabel is af te lezen dat het aantal casussen waarbij het risico bij het eerste beoordelingsmoment hoog is gescoord vanaf 2014 is gestegen met 8,54%. Het aantal casussen dat 'risico' scoorde bij het eerste beoordelingsmoment is gestegen met 2,27% vanaf 2014. 'Laag/geen risico' laat een daling zien van 10,82%. De categorieën uit het eerste beoordelingsmoment zijn sinds 2014 in zijn geheel gestegen ten opzichte van 2010 t/m 2013. Volgens de Chi-kwadraattoets $[2] = 3.539$, $p = 0.170$ is dit geen significante stijging.

Het tweede beoordelingsmoment van het RiHG is in minimaal 97% van de casussen op 'hoog risico' gescoord in zowel 2010 t/m 2013 als 2014 t/m 2015. De verkregen cijfers zijn niet te toetsen aan de hand van de Chi-kwadraattoets. Dit komt omdat de frequentie van de data bij het tweede beoordelingsmoment lager is dan vijf. Hierdoor is het niet mogelijk om deze berekening te maken. Daarnaast wordt hier geen andere toets op losgelaten omdat de waarden in de cellen dermate laag zijn dat er geen bruikbare uitspraken over gedaan kunnen worden.

De derde tabel van de factor 'Ernst van de problematiek' geeft inzicht in het derde beoordelingsmoment van het RiHG. Uit de tabel is af te lezen dat 'hoog' risico vanaf 2014 is gestegen met 8.52% en dat het aantal verlengingen die 'risico' scoorde een kleine daling laat zien van 0.71%. 'Laag/geen risico' laat ook een daling zien, namelijk van 7.8%. De significantie is berekend met de Chi-kwadraattoets, volgens Chi-square $[2] = 1.724$, $p = 0.422$ wijkt deze niet significant af.

Tabel 3 Kruistabel RiHG eerste beoordelingsmoment

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Hoog Risico	105 (58,99%)	52 (67,53%)	157
Risico	26 (14,61%)	13 (16,88%)	39
Laag/geen risico	47 (26,40%)	12 (15,58%)	59
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

Tabel 4 Kruistabel RiHG tweede beoordelingsmoment

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Hoog Risico	173 (97,19%)	76 (98,70%)	249
Risico	2 (1,12%)	0 (0,0%)	2
Laag/geen risico	3 (1,69%)	1 (1,30%)	4
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

Tabel 5 Kruistabel RiHG derde beoordelingsmoment

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Hoog Risico	75 (42,13%)	29 (50,65%)	114
Risico	29 (16,29%)	12 (15,58%)	41
Laag/geen risico	74 (41,57%)	26 (33,77%)	100
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

4.2. Resultaten hypothese twee

H2: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor ‘antecedenten’ van plegers van huiselijk geweld.

Uit de tabel is af te lezen dat er een verschil is tussen het aantal antecedenten dat is voorgekomen tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015. Er is een opmerkelijke daling te zien bij het aantal ‘geen antecedenten’. Dit betekent dat het aantal huisverboden die verlengd zijn, waarbij plegers van huiselijk geweld een strafrechtelijk verleden hebben, in de loop der jaren steeds vaker zijn voorgekomen. Procentueel is dit een verschil van 14,12%. Om te berekenen of dit daadwerkelijk een significant verschil is, is de Chi-kwadraattoets afgenomen. Volgens de berekening, Chi-square [1] = 7.372, $p = 0.007$, wijkt deze verdeling significant af.

Tabel 6 Kruistabel antecedenten

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Geen antecedent	39 (21,91%)	6 (7,79%)	45
Wel Antecedent	138 (78,09%)	71 (92,21%)	210
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

4.3. Resultaten hypothese drie

H3: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor ‘kinderen’.

Uit de tabel is af te lezen dat er een verschil is tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om het aantal kinderen dat getuige is geweest van huiselijk geweld. Er is een stijging te constateren van 1,7%. Dit betekent dat het aantal kinderen die getuigen zijn geweest van huiselijk geweld in de loop der jaren nagenoeg niet veranderd is. De berekening van de Chi-kwadraattoets, Chi-square [1] = 0.063, $p = 0.801$, laat zien dat deze verdeling niet significant afwijkt.

Tabel 7 Kruistabel kinderen getuige

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Kinderen geen getuige	77 (43,26%)	32 (41,56%)	109
Kinderen getuige	101 (56,74%)	45 (58,44%)	146
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

4.4. Resultaten hypothese vier

H4: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor ‘financiële situatie’.

Als gekeken wordt naar onderstaande tabel die de financiële situatie van plegers in de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 weergeeft, dan kan opgemerkt worden dat er tussen die jaren een

verschil is. Het aantal plegers dat met financiële problemen kampte is gedurende de jaren met 3.31% gestegen. Hoewel er in de afgelopen jaren meer plegers van huiselijk geweld zijn die te maken hebben met een vorm van financiële problematiek, blijkt dat uit de Chi-kwadraattoets dat dit niet significant afwijkt: Chi-square [1] = 0.256, p = 0.613.

Tabel 8 Kruistabel financiële situatie

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Geen financiële problemen	66 (37,08%)	26 (33,77)	92
Financiële problemen	112 (62,92%)	51 (66,23%)	163
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

4.5. Resultaten hypothese vijf

H5: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'psychische situatie' van plegers van huiselijk geweld.

Uit onderstaande tabel is af te lezen dat er een verschil te zien is tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om psychische problematiek. Er is een stijging geconstateerd van 8.34%. Dit betekent dat er vanaf 2014 meer plegers van huiselijk geweld waren die kampten met psychische problematiek. Om te berekenen of dit verschil significant afwijkt, is de Chi-kwadraattoets afgenomen. Chi-square [1] = 1.521, p = 0.218 laat zien dat deze verdeling niet significant afwijkt.

Tabel 9 Kruistabel psychische situatie

Categorie	Jaartal 2010 t/m 2013	Jaartal 2014 t/m 2015	Totaal
Geen psychische problematiek	105 (58,99%)	39 (50,65%)	144
Psychische problematiek	73 (41,01%)	38 (49,35%)	111
Totaal	178 (100%)	77 (100%)	255

5. Conclusie

In dit hoofdstuk zal een conclusie getrokken worden in relatie tot de hoofdvraag van dit onderzoek: 'Wat ligt er ten grondslag aan de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten vanaf 2014?'. Door de getoetste hypothesen te vergelijken met de opgedane kennis vanuit het theoretisch kader wordt de conclusie zo goed mogelijk onderbouwd. Uit de conclusie zullen aanbevelingen voortvloeien voor de opdrachtgever die toepasbaar zijn in de beroepspraktijk. De sterktes en zwaktes van het onderzoek worden benoemd en het hoofdstuk wordt afgesloten met een discussie.

5.1. Conclusies

Allereerst is het belangrijk om aan te kaarten dat er een verschil in cijfers naar voren is gekomen. Door de onderzoekers is geconstateerd dat in het jaar 2014 in totaal 46 verlengde tijdelijk huisverboden zijn geregistreerd in het registratiesysteem VIS2. Dit komt niet overeen met de cijfers uit het jaaroverzicht waaruit gemeente Enschede de constatering heeft gedaan dat er in 2014 in totaal 57 verlengingen zijn afgegeven. Een mogelijke oorzaak kan zijn dat niet alle afgegeven verlengingen worden geregistreerd in VIS2 door de professionals. Dit verschil in cijfers betekent in dit onderzoek dat er vanaf 2014 in kleinere mate een stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden te zien is ten opzichte van de jaren 2012 en 2013. Het aantal afgegeven verlengingen in 2010 en 2011 blijkt groter te zijn dan het aantal verlengingen vanaf 2014 (bijlage 4). Echter betekent dit nog steeds dat het aantal verlengingen hoger uit komt dan de verwachte 35 verlengingen waarvoor begroot is. Ondanks deze conclusie is ervoor gekozen om de hypothesen op de vooraf vastgestelde manier te toetsen, namelijk door bij iedere factor de vergelijking te maken tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015. Op deze manier wordt inzicht verkregen in welke factor sinds 2014 significant vaker is voorgekomen ten opzichte van voorgaande jaren. Het antwoord op wat er ten grondslag ligt aan de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten sinds 2014, is gebaseerd op de verkregen informatie vanuit de geregistreerde dossiers in VIS2. De conclusie geldt daarom enkel voor het aantal verlengingen dat geteld is in dit onderzoek.

H1: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'ernst van de problematiek (RIHG)'.

Uit de resultaten is gebleken dat er bij de drie beoordelingsmomenten geen sprake is van een significante stijging dus wordt de hypothese verworpen. Opvallend is dat bij bijna elke verlenging het tweede beoordelingsmoment op 'hoog' wordt gescoord. Het tweede beoordelingsmoment omvat het verloop van het geweldsincident (bijlage 3). Volgens het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (z.j.) is de verwachting dat de burgemeester minder eisen zal stellen aan de motivering van de verlenging naarmate de ernst van de problematiek groter was. Bij een erg grote dreiging is het namelijk aannemelijk dat de dreiging van het gevaar binnen tien dagen niet is afgenomen. Vergeleken met de resultaten lijkt het zo te zijn dat een hoog risico bij het tweede beoordelingsmoment de belangrijkste is om in te schatten of een verlenging passend is.

H2: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'antecedenten' van plegers van huiselijk geweld.

Uit de resultaten is gebleken dat het aantal plegers met antecedenten sinds 2014 is gestegen met 14,12% ten opzichte van voorgaande jaren. Volgens de Chi-kwadraattoets is dit een significante stijging en dus wordt de hypothese aangenomen. Hiermee kan geconcludeerd worden dat de factor 'antecedenten' significant van invloed is op de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden sinds 2014. Dit sluit aan bij de bevindingen uit de effectevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod (2013) waaruit blijkt dat in ongeveer de helft van de tijdelijk huisverbodcasussen nog steeds nieuw huiselijk geweld blijft plaatsvinden. Volgens Breukink & Harte (2010) is het voor hulpverleners lastig om de kans op recidive bij een pleger met een of meerdere antecedenten goed in te schatten omdat herhaling van geweld veelal afhankelijk is van (toevallige) situationele factoren. Dit zou een mogelijke

oorzaak kunnen zijn voor de stijging van het aantal antecedenten bij huiselijk geweld plegers sinds 2014.

H3: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'kinderen'.

Uit de resultaten is gebleken dat het aantal kinderen dat sinds 2014 getuige is geweest bij huiselijk geweld is gestegen met 1,7% ten opzichte van voorgaande jaren. Volgens de Chi-kwadraattoets is deze stijging niet significant en dus wordt de hypothese verworpen. Hiermee kan geconcludeerd worden dat de factor 'kinderen getuige' niet significant van invloed is op de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden sinds 2014. Opvallend is dat zowel in de jaren 2010 t/m 2013 als de jaren 2014 t/m juni 2015 in meer dan de helft van de verlengde tijdelijk huisverboden kinderen getuige waren van het huiselijk geweld. Dit sluit aan bij de cijfers die genoemd worden in de bijbehorende literatuur, namelijk dat jaarlijks ruim 118.000 kinderen en jongeren van nul tot achttien in Nederland blootgesteld worden aan een vorm van kindermishandeling, waar getuige zijn van huiselijk geweld bij hoort (Alink et al., 2011). De aanwezigheid van een kind weegt bijzonder zwaar mee bij het opleggen van een huisverbod (De Vaan & Smit, 2015). Het is mogelijk dat dit een oorzaak is voor de hoeveelheid kinderen die getuige blijken te zijn geweest bij de tijdelijk huisverbodcasussen die verlengd zijn.

H4: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'financiële situatie'.

Uit de resultaten is gebleken dat het aantal gezinnen met financiële problemen sinds 2014 is gestegen met 3,31% ten opzichte van voorgaande jaren. Volgens de Chi-kwadraattoets is deze stijging niet significant en dus wordt de hypothese verworpen. Hiermee kan geconcludeerd worden dat de factor 'financiële situatie' niet significant van invloed is op de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden sinds 2014. Dit botst met de uitspraak van de Politie (2013) dat de economische crisis de oorzaak is voor de toename van de dreiging van huiselijk geweld.

H5: Er is een verschil tussen de jaren 2010 t/m 2013 en 2014 t/m juni 2015 als het gaat om de factor 'psychische situatie' van plegers van huiselijk geweld.

Uit de resultaten is gebleken dat het aantal plegers van huiselijk geweld met psychische problematiek sinds 2014 is gestegen met 8,24% ten opzichte van voorgaande jaren. Volgens de Chi-kwadraattoets is deze stijging niet significant en dus wordt de hypothese verworpen. Hiermee kan geconcludeerd worden dat de factor 'psychische problematiek' niet significant van invloed is op de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden sinds 2014. Dit strookt met de literatuur die noemt dat de beddenreductie in de GGZ tot gevolg zou hebben dat Nederland steeds meer verwarde personen zonder passende hulp kent. Dit zou resulteren in stress in de huiselijke sfeer (Peeters, 2015). Dit suggereert dat de psychische problematiek mogelijk wel invloed zou kunnen hebben geweld in de huiselijke sfeer. Ook Howard (2012) geeft aan dat huiselijk geweld vaker voor komt bij psychiatrische patiënten.

Antwoord op de hoofdvraag

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: 'Wat ligt er ten grondslag aan de stijging van het aantal verlengingen van tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten vanaf 2014? Om deze vraag te beantwoorden zijn vijf hypothesen getoetst. Uit de resultaten is gebleken dat iedere factor een stijging laat zien sinds 2014. Echter komt de factor 'antecedenten' naar voren als factor waarvan de stijging daadwerkelijk significant is. Volgens de verkregen informatie vanuit dit onderzoek en de daaruit vloeiende resultaten, wordt geconcludeerd dat de stijging van het aantal plegers met antecedenten ten grondslag ligt aan de stijging van het aantal verlengde tijdelijk huisverboden in de veertien Twentse gemeenten sinds 2014.

5.2. Aanbevelingen

Uit het onderzoek is gebleken dat het aantal verlengingen dat de onderzoekers geteld hebben in VIS2, kleiner is dan het aantal verlengingen uit het jaaroverzicht waaruit gemeente Enschede heeft geconstateerd dat er een stijging is sinds 2014. Een oorzaak hiervan zou kunnen zijn dat niet alle verlengingen effectief worden geregistreerd in VIS2 door de professionals. Er wordt daarom aanbevolen om de werknemers op de hoogte te stellen van dit verschil in cijfers. De werknemers zouden dan aangesproken kunnen worden op hun verantwoordelijkheid om hun registratie op orde te hebben. Tevens wordt aanbevolen een controlerende functie aan te stellen om eens per (bijvoorbeeld) een kwartaal te checken of de werknemers alle casussen goed hebben geregistreerd in VIS2. Deze taak zou kunnen worden opgelegd aan een leidinggevende.

Daaropvolgend viel de onderzoekers op dat de wijze van registreren per verlengd tijdelijk huisverbod verschilt. Zo bevatten enkele casussen veel documenten en andere casussen aanzienlijk minder. Het is opvallend dat dit per casus verschilt. Hierbij werd de volgende vraag gesteld: 'Is er een richtlijn voor het registreren van een verlenging van een tijdelijk huisverbod?'. De opdrachtgever gaf als antwoord dat alles wat van belang is voor de casus geregistreerd moet worden. Alleen staat nergens beschreven wat er van belang is bij een verlenging van een tijdelijk huisverbod. Blijkbaar zorgt deze ongeschreven regel voor onduidelijkheid en veroorzaakt het dat er niet op een eenduidige wijze geregistreerd wordt. Een aanbeveling hierop is om afgebakende richtlijnen te creëren voor wat er geregistreerd moet worden in een casus. Dit zorgt voor verheldering voor de werknemers, werkgever en tevens voor ordening in het registratiesysteem VIS2.

Uit het theoretisch kader is gebleken dat het voor hulpverleners die betrokken zijn bij tijdelijk huisverbodcasussen lastig kan zijn om de kans op recidive goed in te schatten. Dit komt omdat een herhaling van geweld veelal afhankelijk is van toevallige situationele factoren (Breunink & Harte, 2010). Naar aanleiding van de literatuur en de uitkomsten van het dossieronderzoek wordt aanbevolen om een vervolgonderzoek met betrekking tot antecedenten uit te laten voeren. Mogelijk kunnen studenten van Saxion Hogeschool hier uitkomst in bieden. Er zouden interviews kunnen worden afgelegd met betrokken professionals, zodat er onder andere uitspraken gedaan kunnen worden over hoe professionals omgaan met casussen waarin sprake is van antecedenten.

Uit de literatuur (bron theoretisch kader) is gebleken dat er geen onderscheidt wordt gemaakt tussen veelplegers of de zogenoemde 'first offenders'. Voor beide plegers geldt dezelfde regel, namelijk ten eerste een huisverbod van tien dagen met een verlengingsmogelijkheid van 28 dagen. Een verklaring voor de stijging is mogelijk dat het opleggen van een tijdelijk huisverbod onvoldoende is om de veelplegers te weerhouden van het opnieuw plegen van huiselijk geweld. Uit de effectevaluatie van tijdelijk huisverboden (2013) is mede gebleken dat in ongeveer de helft van de tijdelijkhuisverbodcasussen nog steeds nieuw huiselijk geweld plaats vindt. Een aanbeveling is daarom om voor plegers met antecedenten aan andere wetgeving aan te stellen. Gemeente Enschede is zelf niet bevoegd om hier beslissingen in te nemen, echter kunnen zij wel de uitkomsten van het onderzoek doorspelen aan de overheid. Hierbij kan eventueel het voorstel worden gedaan om onderzoek ten aanzien van huiselijk geweld en antecedenten te doen bij meerdere gemeentes, zodat aan de hand van deze uitkomsten een plan kan worden opgesteld om te voorkomen dat plegers van huiselijk geweld het patroon blijven herhalen.

5.3 Sensitiviteitscontrole

Op 20 januari 2015 zijn de resultaten van het onderzoek gedeeld met de opdrachtgever en tien belanghebbenden bij het stadskantoor van gemeente Enschede in de vorm van een presentatie. Aansluitend hierop is gecontroleerd bij deze professionals wat hun visie is op de resultaten en of zij deze uitkomsten terug zien in het werkveld. Direct na de presentatie hebben de onderzoekers de volgende vraag gesteld aan de belanghebbenden: 'Wat is jullie eerste gedachte na het bijwonen van deze presentatie?'. De algemene indruk van de belanghebbenden was dat de uitkomsten van het

onderzoek aanknopingspunten bieden om uitgebreider onderzoek te doen naar bepaalde factoren. Vooral het verschil in cijfers tussen de aantal getelde verlengingen vanuit gemeente Enschede en de hoeveelheid verlengingen die geteld zijn door de onderzoekers geven aanleiding tot het nader bekijken van de registratie. Ook werd er gereageerd op de stijging in het aantal antecedenten door de belanghebbenden. Volgens hen kan een mogelijke reden hiervoor zijn dat hulpofficieren vaker een huisverbod opleggen bij plegers met antecedenten. Hierdoor stijgt het aantal antecedenten en voldoet het niet meer aan de werking van het tijdelijk huisverbod. Ook gaven enkele belanghebbenden aan dat de factor drugs- en alcoholproblematiek interessant zou zijn om nader te onderzoeken in een hypothese. Volgens hen is dit namelijk een factor die vaak meespeelt in het verlengen van een tijdelijk huisverbod. In de presentatie zijn ook de aanbevelingen voor de gemeente Enschede naar voren gebracht. Een belanghebbende gaf aan het niet eens te zijn met de aanbeveling op de wetswijziging. De hulpverlening vraagt meer van een pleger die vaker een huisverbod heeft gehad. Daarnaast is een tijdelijk huisverbod ondersteunend bij het inzetten van hulpverlening. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek gaven de belanghebbenden aan dat op regionaal niveau, de gemeenten elkaar kwijtraken met betrekking tot de uitvoering van het tijdelijk huisverbod. Er is niet eerder een evaluatie geweest van de uitvoering van het tijdelijk huisverbod om sterke en zwakke kanten te bespreken. Dit onderzoek geeft inzicht en biedt handvatten voor de eerste evaluatie van het tijdelijk huisverbod. Ook is er vanuit de gemeente Enschede behoefte aan een rondetafelgesprek tussen de verschillende gemeenten om de wijze van registreren met elkaar te bespreken.

5.4 Sterktes en zwaktes onderzoek

Na het uitvoeren van het onderzoek wordt teruggeblikt op enkele sterktes en zwaktes van het onderzoek. Sterktes van het onderzoek zijn:

- *Samenwerking*: De samenwerking tussen de onderzoekers verliep uitermate efficiënt. Taken werden verdeeld en afspraken werden altijd nagekomen. De onderzoekers zijn vaak bij elkaar gekomen om overleg te plegen met betrekking tot het onderzoek en om samen aan het onderzoek te werken. Dit heeft bijgedragen aan het op een effectieve manier tot stand komen van het onderzoeksverslag.
- *Veranderen onderzoeksopzet*: Na de beoordeling van het onderzoeksplan, is de onderzoeksopzet veranderd in overleg met de opdrachtgever en de intervisiebegeleider. Dit heeft tot gevolg gehad dat er informatie gehaald kon worden uit een grote database en daarmee via een andere invalshoek antwoord op de hoofdvraag kon worden gegeven. Hierdoor zijn interessante en verrassende uitkomsten verkregen.
- *Jaren 2010 t/m juni 2015 onderzoeken*: Vanaf 2014 is er een stijging geconstateerd in het aantal verlengde tijdelijk huisverboden. Er is voor gekozen om terug te kijken tot 2010, om een grote scala aan informatie te verzamelen en een zo volledig mogelijk beeld te schetsen van de situatie rondom de stijging.
- *Definities categorieënlijst (bijlage 3)*: De onderzoekers hebben de categorieën die onderzocht zouden worden, vooraf gedefinieerd. Aan elke categorie is vanuit de literatuur een uitgebreide betekenis toegekend, om te waarborgen dat de onderzoekers de categorieën zo eenduidig mogelijk interpreteren.
- *Sensitiviteitscontrole*: De presentatie van de uitkomsten van het onderzoek is vormgegeven als een sensitiviteitscontrole. Hierbij waren belanghebbenden uit het werkveld aanwezig. Door middel van de sensitiviteitscontrole zijn de resultaten op een transparante wijze gedeeld en gecheckt bij de professionals. Dit draagt bij aan de betrouwbaarheid van het onderzoek.
- *Positieve feedback werkveld*: Tijdens de sensitiviteitscontrole hebben de onderzoekers feedback gekregen van de professionals uit het werkveld en de opdrachtgever. Beide partijen waren erg positief over de opzet en de uitvoering van het onderzoek. Zij hebben aangegeven dat de uitkomsten nuttig zijn voor hen om mee verder te werken.

Zwaktes van het onderzoek die naar voren zijn gekomen:

- *Andere cijfers:* De onderzoekers hebben andere aantallen geteld uit het registratiesysteem dan bekend is bij de gemeente. Dit heeft gezorgd voor verwarring bij de onderzoekers. Er is afgesproken met de opdrachtgever om de aantallen te gebruiken die de onderzoekers geteld hebben. Het gevolg hiervan is dat de onderzoekers uitspraken doen over een stijging, die in het onderzoek kleiner is dan het in de realiteit is.
- *Moeilijkheden SPSS:* Het programma SPSS was geheel nieuw voor de onderzoekers en er waren een aantal moeilijkheden rondom het programma. De onderzoekers hebben extra hulp nodig gehad om het programma goed te begrijpen, dit heeft vertraging opgeleverd. Een betere manier zou zijn geweest om voor het daadwerkelijke gebruik van SPSS hierin al een verdiepingsslag te maken.
- *Vorbereiding sensitiviteitscontrole:* Bij aanvang van de presentatie bleek dat de laptop van de onderzoekers niet aangesloten kon worden op de beamer door een verkeerde aansluiting. Hieruit blijkt dat er niet is gedacht aan alle aspecten die van belang zijn geweest voor de presentatie. Deze situatie is opgelost door gebruik te maken van een laptop van een van de belanghebbenden. Dit draagt niet bij aan de professionaliteit van de onderzoekers. Dit kan worden opgelost door een checklist op te stellen alvorens het geven van een presentatie.

5.5 Discussie

Uit de sensitiviteitscontrole is naar voren gekomen dat hulpofficieren vaak alleen een huisverbod opleggen bij plegers met antecedenten. Echter is het strafrechtelijk verleden van een pleger geen voorwaarde om een huisverbod op te leggen. Volgens de belanghebbenden is een mogelijke reden dat de hulpofficieren van de politie bij het eventuele opleggen van een huisverbod moeite hebben met inschatten van de ernst van de situatie. Dit heeft mogelijk invloed op de stijging van het aantal plegers met antecedenten. Hierdoor wordt aan het doel van de Wet tijdelijk huisverbod voorbij gegaan. Het doel van het huisverbod is namelijk juist om in een zo vroeg mogelijk stadium in te grijpen bij huiselijk geweld en een gat te leggen tussen strafrechtelijk verleden en civiele straatregeling. Een Hulpofficier van Justitie maakt bij het eventueel opleggen van een tijdelijk huisverbod gebruik van het Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld (RiHG) (Nederlands Jeugdinstituut, 2016). Uit een onderzoek van Veltman (2010) blijkt dat hulpofficieren het RiHG als een goed instrument ervaren om een doelbewuste keuze te maken. Het invullen van de verschillende classificaties veronderstelt wel enige subjectiviteit. Dit vraagt iets van de interpretatie en de professionele eigenschappen van de hulpofficieren.

Het inschatten van de situatie bij huiselijk geweld, en daarmee de subjectiviteit van de betrokken hulpverlener, wordt hier ter discussie gesteld. Volgens GGD Rotterdam (z.j.) gaat het bij het signaleren van huiselijk geweld vooral om het zorgvuldig waarnemen van een signaal of vorm van gedrag (objectief) en bepalen hoe dit overkomt (subjectief). Een stuk subjectiviteit in dit soort werk is onvermijdelijk. Maar wat doet dit met de kwaliteit van het werk?

Uit een onderzoek van Politie en Wetenschap (2015) blijkt dat hulpverleners verschillend denken over eenzelfde situatie van huiselijk geweld. Zo gaf een coördinator Huiselijk Geweld aan dat zij in de praktijk vaak situaties tegenkomt die niet als huiselijk geweld genoteerd staan maar die dat volgens haar wel zijn. Hieruit blijkt dat de inschatting van huiselijk geweld subjectief is. Uit dit onderzoek bleek zelfs dat verschillende personen een verschillende definitie gaven aan mishandeling. Subjectiviteit in het werkveld kan negatieve uitwerkingen hebben als een hulpverlener de situatie verkeerd inschat. Als we daarnaast kijken naar het driewereldenmodel van Bootsma (2002), waarbij zowel het objectieve, het normatieve en het subjectieve aan bod komt, dan wordt duidelijk dat het belangrijk is dat deze drie aspecten op een evenwichtige manier aan bod moeten komen tijdens het hulpverlening. Als deze balans tijdens het hulpverlening er niet is, en een hulpverlener bij het inschatten van een situatie van huiselijk geweld teveel aandacht besteed aan de subjectieve wereld,

dan komt dit de kwaliteit van het werk niet ten goede. Door subjectief te kijken wordt het risico gelopen dat allerlei casussen op verschillende manieren bekeken worden en daarmee cliënten op verschillende manieren behandeld worden.

Subjectiviteit in het werkveld kan weliswaar een risico vormen, echter kan subjectiviteit ook een kracht zijn. Het gaat hier namelijk over mensenwerk waarbij verkeerde beslissingen nooit uitgesloten kunnen worden. Als gekeken wordt naar het RiHG dat gebruikt wordt bij het opleggen van een tijdelijk huisverbod, dan is dit een middel om zo objectief mogelijk te handelen. Objectief handelen in mensenwerk is vrijwel onmogelijk. Professionals zijn tenslotte ook mensen die hun eigen referentiekader, levenservaring en normen en waarden meenemen in hun werk. Het is goed dat er richtlijnen zijn om de objectiviteit enigszins te waarborgen zodat iedereen zo gelijkwaardig mogelijk behandeld wordt. Bovendien is subjectiviteit onvermijdelijk in het werken met dergelijk heftige casuïstiek. Confrontaties met bijvoorbeeld seksueel misbruik, kindermishandeling of mentaal geweld kunnen niet zomaar in een regelgeving verpakt worden.

Tevens is te zien dat subjectiviteit bijdraagt aan het nastreven van het beroepsprofiel van de maatschappelijk werker. Hier wordt namelijk beschreven dat maatschappelijk werk niet alleen uit gaat van kennis en kunde maar ook een ethische (morele) component heeft. Het handelen van de maatschappelijk werker is altijd waardegebonden (Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk, 2016).

Referentielijst

- Alink, A., IJzendoorn, R. van, Bakermans-Kranenburg, M., Pannebakker, F., Vogels, T. & Euser, S. (2011). *De Tweede Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen (NPM-2010)*. Leiden: Casimir. Verkregen van <http://media.leidenuniv.nl/legacy/rapportnpm-2010-screen.pdf>
- Baarda, D.B. en Bakker, E. (2012). *Basisboek Methoden en Technieken. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff
- Beke, B., Rullens, J. (2008). *Wet tijdelijk huisverbod*. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Berge, I.J. ten, Bakker, A. (2009). *Veilig thuis? Handreiking voor het beoordelen en bespreken van veiligheid van kinderen in hun thuissituatie*. Verkregen van <http://www.nji.nl/nl/Veiligthuisrapport.pdf>
- Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (2016). *Beroepsprofiel*. Verkregen van <http://www.nvmw.nl/professionals/beroepsprofiel-inzien.html>
- Bootsma, J. (2002). *Maatschappelijk werk in model*. Amsterdam: SWP
- Breukink, M. & Harte, J. (2010). Objectiviteit of schijnzekerheid? Kwaliteit, mogelijkheden en beperkingen van instrumenten voor risicotaxatie. *Tijdschrift voor Criminologie*, 52(1), 52-72. Geraadpleegd op http://dare.ubvu.vu.nl/bitstream/handle/1871/21902/TvC_0165-182X_2010_052_001_004.pdf?sequence=2
- Bryman, A. (2012). *Social research methods*. New York: Oxford University Press
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2015). *Daling criminaliteit, aantal verdachten en strafzaken*. Verkregen van <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/veiligheid-recht/publicaties/artikelen/archief/2015/daling-criminaliteit-aantal-verdachten-en-strafzaken.htm>
- De Vocht, A. (2013). *Basishandboek SPSS 20: IBM SPSS Statistics*. Utrecht: Bijleveld Press.
- Feenstra, W. & Thijssen, W. (2013). *Economische crisis is katalysator huiselijk geweld*. Verkregen van <http://www.volkskrant.nl/leven/economische-crisis-is-katalysator-huiselijk-geweld~a3563337/>
- Gemeente Enschede. (2015). *Subsidieaanvraag 3RO Tijdelijk Huisverbod Twente 2015*. Enschede: Gemeente Enschede.
- GGD Amsterdam. (2010). *Het Tijdelijk Huisverbod in Amsterdam: Een onderzoek naar kenmerken, toeleiding naar zorg en ervaringen van zowel betrokkenen als professionals in 2009*. Verkregen van <https://www.amsterdam.nl/publish/pages/300514/onderzoektijdelijkhuisverbodggd.pdf>.
- GGD Rotterdam-Rijnmond. (z.j.). *Professionals – Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Signaleren van huiselijk geweld*. Verkregen van <http://www.ggdrotterdamrijnmond.nl/huiselijkgeweld/professionals/werken-met-de-meldcode-en-sisa/de-stappen-van-de-code/signaleren-van-huiselijk-geweld.html>

Haakmeester, M. (2010). *Wet tijdelijk huisverbod: Relatie tussen het bestuurs- en strafrecht*. Enschede: Saxion

Heijden, P.G.M. van der., Cruyff, M.J.L.F., & Gils, G.H.C. van (2009). *Omvang van huiselijk geweld in Nederland*. Utrecht: Universiteit Utrecht, Departement Methoden en Technieken.

Hirsch Ballin, E. (2008). *Wet Tijdelijk Huisverbod*. Verkregen van http://wetten.overheid.nl/BWBR0024649/geldigheidsdatum_06-09-2015

Howard, L.M. (2012). *Domestic violence: its relevance to psychiatry*. The Royal College of Psychiatrists. Verkregen van <http://apt.rcpsych.org/content/18/2/129>

Huiselijk geweld. (2008). *Uitvoeringsadvies wet tijdelijk huisverbod*. Verkregen van <http://www.huiselijkgeweld.nl/doc/huisverbod/2.%20Uitvoeringsadvies%20Wet%20tijdelijk%20huisverbod.pdf>

Inspectie Jeugdzorg: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2012). *Laverend maar koersvast: Meerjarenvisie 2012- 2015*. Verkregen van <https://www.inspectiejeugdzorg.nl/documenten/Meerjarenvisie%20IJZ%202012-2015.pdf>

Janssen, Wentzel en Vissers.(2012) *Basisboek Huiselijk geweld*. Bussum: Coutinho.

Jarabee. (2015). *Transitie Jeugdzorg*. Verkregen van <http://www.jarabee.nl/transitie-jeugdzorg>

Kiers, B. (2015). *Snelle beddenafbouw gzz baart zorgen*. Verkregen van <http://www.zorgvisie.nl/Kwaliteit/Nieuws/2015/1/Snelle-beddenafbouw-ggz-baart-zorgen-1686900W/>

Knaap, L.M. van de, El Idrissi, F. & Bogaerts, S. (2010). *Daders van huiselijk geweld*. Meppel: Boom Juridische uitgevers

McCoy, K., Cummings, E.M. & Davies, T.P. (2010). *Constructive and destructive marital conflict emotional security and children's prosocial behavior*. Journal of Child Psychol Psychiatry. Verkregen van <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2917764/>

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2011). *Vervolgstudies huiselijk geweld*. Verkregen van https://www.wodc.nl/images/samenvatting_tcm44-378015.pdf

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2008). *Uitvoeringsadvies Wet tijdelijk huisverbod*. Verkregen van <http://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/huisverbod/instrumenten-huisverbod>

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (z.j.). *Welke criteria gelden er voor verlenging?* Verkregen van <http://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/huisverbod/veelgestelde-vragen/faq-adviseren-van-de-burgemeester-over-verlenging>

Movisie. (2013). *Huiselijk geweld: aard en omvang, gevolgen, hulpverlening en aanpak*. Verkregen van http://www.huiselijkgeweld.nl/doc/feiten/factsheet_huiselijk_geweld_november_2013.pdf

Movisie. (2015). *Kwaliteitsbeleid in de Wmo: kans voor gemeenten*. Verkregen van <https://www.movisie.nl/artikel/kwaliteitsbeleid-wmo-kans-gemeenten>

Nederlands Jeugdinstituut. (2016). *Definitie*. Verkregen van <http://www.nji.nl/Kindermishandeling-Probleemschets-Definitie>

Nederlands Jeugdinstituut. (2016). *Kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld*. Verkregen van <http://www.nji.nl/Vormen-Kinderen-die-getuige-zijn-van-huiselijk-geweld>

Nederlands Jeugdinstituut. (2016). *Risicotaxatie-instrument huiselijk geweld (RiHG)*. Verkregen van [http://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Instrumenten/Risicotaxatie-instrument-huiselijk-geweld-\(RiHG\)](http://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Instrumenten/Risicotaxatie-instrument-huiselijk-geweld-(RiHG))

Nibud. (z.j.). *Wat zijn schulden?* Verkregen van <http://www.zelfjeschuldenregelen.nl/over-schulden/informatie-over-schulden/wat-zijn-schulden/>

Overcoming Violence (2011). *Facts about domestic violence around the world*. Verkregen van <http://www.overcomingviolence.org/en/resources/campaigns/women-against-violence/week-6-stories-from-around-the-/domestic-violence-facts.html>

Overheid. (2006). *Regels strekkende tot het opleggen van een tijdelijk huisverbod aan personen van wie een ernstige dreiging van huiselijk geweld uitgaat (Wet tijdelijk huisverbod)*. Verkregen van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/30657/kst-30657-3?resultIndex=44&sorttype=1&sortorder=4>

Overheid. (2016). *Wet tijdelijk huisverbod*. Verkregen van http://wetten.overheid.nl/BWBR0024649/geldigheidsdatum_13-01-2016

Pauw, S. (2015). *Minister: 'Niet meer verwarde mensen door minder ggz-bedden'*. Verkregen van <http://medischcontact.artsennet.nl/Actueel/Nieuws/Nieuwsbericht/149089/Minister-Niet-meer-verwarde-mensen-door-minder-ggzbedden.htm>

Peeters, P.H. (2015). *Verwarde personen: minister Schippers dweilt met de kraan open*. Verkregen van <http://www.socialevraagstukken.nl/site/2015/10/16/verwarde-personen-minister-schippers-dweilt-met-de-kraan-open/>

Politie (2013). *Kijk...dan zie je het! Huiselijk geweld geteld en verdiept*. Bureau Beke: Arnhem

Politie en wetenschap. (2015). *Huiselijk geweld gemeld en dan...?* Verkregen van <http://www.politieenwetenschap.nl/cache/files/569386647ebf0VK77.pdf>

Regionaal Kompas Volksgezondheid. (2014). *Wat is sociale veiligheid?* Verkregen van <http://www.regionaalkompas.nl/hart-voor-brabant/thema-s/gezondheidsdeterminanten/omgeving/sociale-veiligheid/wat-is-sociale-veiligheid/>

Regio Twente. (z.j.). *Regio gemeenten*. Verkregen van <http://www.regiotwente.nl/organisatie/regio-gemeenten>

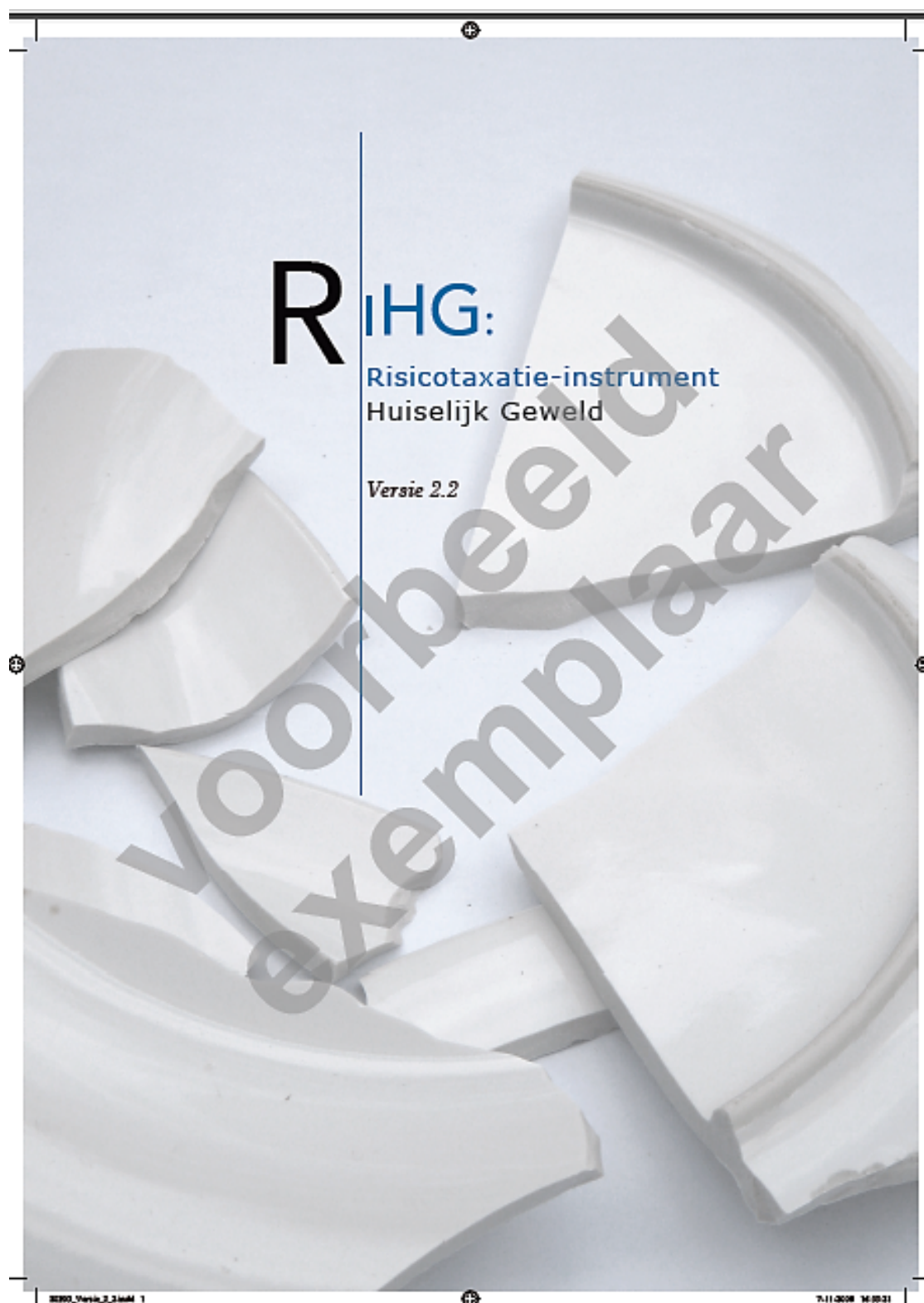
Regioplan. (2013). *Effectief uit huis geplaatst? Effectevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod*. Verkregen van http://repository.tudelft.nl/assets/uuid:624dc813-4c16-4ead-bf92-68b90c0f63ab/2035-volledige-tekst_tcm44-522858.pdf

Rijksoverheid. (z.j.). *Wat is huiselijk geweld?*. Verkregen van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/inhoud/wat-huiselijk-geweld-is>

- Samen14. (2015). *Wie zijn wij*. Verkregen van <http://www.samen14.nl/Over+ons/Wie+zijn+wij/default.aspx>
- Samen14. (2015). *Veilig Thuis Twente. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling*. Verkregen van <http://www.samen14.nl/Over+ons/Wie+zijn+wij/Veilig+Thuis+Twente/default.aspx>
- Schreijenberg, A., Vaan, K.B.M., Vanomi, M.C. & Homburg, G.H.J. (2010). *Procesevaluatie Wet tijdelijk huisverbod*. Regioplan Beleidsonderzoek: Amsterdam
- Smit, W. en de Vaan, K. (2015). *De Wet tijdelijk huisverbod: Een handreiking voor gemeenten en professionals*. Amsterdam: Regioplan
- Stichting Wende. (2016). *Oudermishandeling*. Verkregen van <http://www.stichtingwende.nl/wat-is-huiselijk-geweld/oudermishandeling/>
- Tierolf, B., Lünemann, K. & Steketee, M. (2014). *Doorbreken geweldspatroon vraagt gespecialiseerde hulp: onderzoek naar effectiviteit van de aanpak huiselijk geweld in de G4*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- Trimbos Instituut. (z.j.). *Alcoholinfo*. Verkregen van <http://www.alcoholinfo.nl/publiek/hoeveel-alcohol-is-teveel/verslaving/wanneer-ben-je-verslaafd>
- Trimbos Instituut. (z.j.). *Drugsinfo*. Verkregen van <http://www.drugsinfo.nl/publiek/vraag-en-antwoord/resultaten/antwoord/?vraag=11117>
- Trimbos Instituut. (z.j.). *Drugsinfo*. Verkregen van <http://www.drugsinfo.nl/publiek/beleid-en-cijfers/drugs-en-de-wet>
- UWV. (z.j.). *Uitkering aanvragen*. Verkregen van https://www.werk.nl/werk_nl/werknemer/uitkering-aanvragen
- Vaan, K.B.M. de, Homburg, G.H.J., Timmermans, M. (2013). *Effectief uit huis geplaatst? Effectevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod*. Amsterdam Regioplan.
- Veltman, L. (2010). *Het bestuursrechtelijke huisverbod. Het functioneren van de Hulpofficier van Justitie binnen de Wet tijdelijk huisverbod*. Verkregen van http://essay.utwente.nl/60773/1/BSc_L_Veltman.pdf
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek? Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Weusthuis. R. (2009). *Proces huisverbod gemeente Enschede*. Oldenzaal: Synesthesia Ketenpartners
- World Health Organization (2015). *Violence against women*. Verkregen van <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>

Bijlagen

Bijlage 1. Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld

Inleiding

Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld

Waar kijkt u naar?

Met het Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld (RIHG) beoordeelt u als Hulpofficier van Justitie

(HovJ) of er bij deze situatie van (mogelijk) huiselijk geweld een huisverbod wordt opgelegd.

Met behulp van het RIHG verzamelt u informatie over drie zaken: (1) de mogelijke pleger van huiselijk geweld, (2) het verloop van het geweldsincident en (3) de gezinsachtergronden.

In het totaal beoordeelt u 20 signalen.

Hoe werkt het instrument?

Bij ieder signaal wordt een aantal punten (feiten en omstandigheden) genoemd die allemaal moeten worden nagelopen. De punten die van toepassing zijn, moet u aankruisen.

Er gelden twee vuistregels

- Bij sommige signalen zijn de daaronder genoemde punten ongeveer van gelijke orde. Hoe meer punten u in het incident terugziet, hoe duidelijker het signaal (= sterker).
- Bij sommige signalen nemen de daaronder genoemde punten in ernst toe. (Dit is aangeduid met het volgende symbool:) Hoe meer van de laatste punten u in het incident terugziet, hoe duidelijker het signaal (= sterker).

Geef voor ieder signaal op grond van het beeld dat u zich heeft gevormd een oordeel. U doet dit door één van de symbolen (= 'sterk signaal', = 'matig signaal' of = 'zwak of geen signaal') te omcirkelen.

Drie beoordelingsmomenten

Er zijn drie momenten waarop u de tussenstand opmaakt. Dat wordt precies aangegeven in het RIHG.

U moet dan de symbolen met dezelfde kleur optellen. Op basis hiervan volgt een (tussen)oordeel.

Aan het eind van het RIHG volgt het beslismoment over het eventueel opleggen van een huisverbod.

LET OP: voor een juiste risicotaxatie dienen alle pagina's ingevuld te worden!

Het RIHG vormt de formele basis op grond waarvan een huisverbod al dan niet wordt opgelegd.

Het is daarom absoluut noodzakelijk dat u het RIHG volledig invult.

Degene die het huisverbod krijgt opgelegd, dient meerderjarig te zijn en op het adres waar het incident zich voordoet te wonen, dan wel meer dan incidenteel daar te verblijven.

Gegevens

Naam HovJ:

Politieregio, bureau / afdeling / team:

Datum incident:

Adres waar incident geconstateerd:

Naam en geboortedatum slachtoffer:

Naam en geboortedatum (mogelijke) pleger:

Eerste screening:

De (mogelijke) pleger van huiselijk geweld

▲ = sterk signaal
 □ = matig signaal
 ○ = geen/zwak signaal

1. Antecedenten & incidenten (op basis van politieregistratie)

- Registraties (HKS) en mutaties geweld ☐
- Registraties (HKS) en mutaties zeden ☐
- Registraties (HKS) en mutaties wapengerelateerd ☐
- Registraties (HKS) en mutaties overig ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

LET OPI: Registratie (HKS) / mutaties geweld én zeden = 2x rood

▲ ▲

2. Mate van aanspreekbaarheid

- Volledig in de war ☐
- Apatisch, zich extreem afsluiten ☐
- Gewelddadig, onhandelbaar, niet te corrigeren (tegen slachtoffer of derden zoals de politie) ☐
- Extreem jaloers tegenover slachtoffer ☐
- Dreigementen om zichzelf wat aan te doen of zichzelf daadwerkelijk verwonden ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

3. Riskante gewoonten: alcohol en/of drugs

- Signalen wijzend op verslaving of excessief gebruik alcohol ☐
- Signalen wijzend op verslaving of excessief gebruik soft drugs ☐
- Signalen wijzend op verslaving of excessief gebruik hard drugs ☐
- Onder behandeling (geweest) voor verslaving ☐
- Op het moment fors gedronken (of sterk vermoeden) ☐
- Op het moment drugs gebruikt (of sterk vermoeden) ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

Totaal aantal

☐ ☐ ☐

Eerste beoordelingsmoment *Kruis het vakje achter uw beoordeling aan*

twee of meer ▲ signalen = hoog risico ☐

Eén ▲ signaal en twee □ signalen = risico ☐

Overwegend ○ signalen = geen/laag risico ☐

► Beoordeling overnemen bij eindbeslissing

Tweede screening:

Het verloop van een (gewelds)incident

4. Bedreiging (Let op: neemt in ernst toe)

- Verbaal (schelden, schreeuwen)
- Dreigen met fysiek geweld
- Dreigen met wapen
- Dreigen met doden

☐
☐
☐
☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

5. Psychisch geweld

Slachtoffer onder druk zetten door/bedreigen met:

- Geweld tegen kinderen en/of huisgenoten
- Geweld tegen huisdieren
- Vernielen (dierbare) eigendommen van het slachtoffer
- Vervolgen of dwingen iets tegen de wil te doen

☐
☐
☐
☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

6. Lichamelijk geweld

- Duwen, schoppen, stompen, haren trekken
- Zware kneuzingen, brandwonden, gebroken ledematen
- Verwonden met wapen
- Verwuring

☐
☐
☐
☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

7. Seksueel geweld

- Verkrachting of aanranding
- Gedwongen sex of prostitutie
- (Vermeenden van) kindermisbruik

☐
☐
☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

8. Zwaarte van de intimidatie

- Geweld is willekeurig en volstrekt zonder aanleiding
- Dreiging van plotselinge, extreme uitbarsting van geweld
- Zwaar fysiek geweld (al dan niet met ernstig letsel)
- Slachtoffer is totaal niet weerbaar

☐
☐
☐
☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

9. Geweldsontwikkeling

- De zwaarte van het geweld is de laatste jaren toegenomen
- De frequentie van geweld is de laatste jaren toegenomen

☐
☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

10. Wapens

- In bezit van vuurwapen ☐
- In bezit van wapenvergunning ☐
- Gebruik van slagwapen, steekwapen of (nep-)vuurwapen ☐
- Gebruik van 'toevallige' wapens (servies, asbak, keukenmes) ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

11. Gevaarsniveau wapengebruik (Let op: neemt in ernst toe)

- Er mee dreigen ☐
- Er mee gooien van een afstand ☐
- Slachtoffer er direct mee verwonden (direct fysiek contact) ☐
- Bewuste (bedoelde) verwonding slachtoffer (min of meer met voorbedachte rade) ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

12. Aanwezigheid van kinderen

- Kinderen getuige van geweld ☐
- Kinderen apathisch, huilerig of schrikachtig ☐
- Geweld gepleegd tegen kinderen (alle vormen) ☐
- Kinderen gewond ☐
- Ondertoezichtstelling en/of andere kindbeschermingsmaatregel ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

13. Geweldsverwachting

- Slachtoffer vreest toekomstig geweld ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

14. Rechtvaardiging achteraf (Let op: neemt in ernst toe)

- Bereuw tonen, maar verschuilen achter externe oorzaken ☐
- Ontkennen/minimaliseren van het geweld ☐
- Rechtvaardigen (normaal vinden) van geweld ☐

Beoordeling:

▲ □ ○

Totaal aantal

□ □ □

Tweede beoordelingsmoment *Kruis het vakje achter uw beoordeling aan*

Twee of meer ▲ signalen

= hoog risico

☐

Eén ▲ signaal en zes of meer □ signalen

= risico

☐

Overwegend ○ signalen

= geen/laag risico

☐

► Beoordeling overnemen bij eindbeslissing

Derde screening:

De (gezins)achtergronden

15. Spanning door werkgerelateerde problemen

- (Langdurige) werkloosheid ☐
- Recent ontslag/dreiging ontslag ☐
- Problemen rondom WAO of WW uitkering ☐
- Spanningen op het werk ☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

16. Spanning door financiële problemen

- Veel schulden ☐
- Financieel niet kunnen rondkomen ☐
- Vermoeden van een gokprobleem ☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

17. Spanning door familie- en relatieproblemen

- Problemen met kinderen uit een eerdere relatie ☐
- Niet accepteren van een zwangerschap ☐
- Onenigheid over opvoeding kinderen ☐
- Gedragsproblemen bij kinderen (bijvoorbeeld huiltbaby's) ☐
- Lopende echtscheidingsprocedure ☐
- Overige relatieproblemen ☐
- Problemen rondom verblijfsvergunning ☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

18. Sociaal isolement door beperkte vriendenkring / kennissenkring

- Contacten strikt beperken (binnen eigen cultuur of geloof) ☐
- Contacten met buitenwereld alleen via pleger huiselijk geweld ☐
- Verbieden van contact met vrienden of bekenden ☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

19. Sociaal isolement door rollenpatroon

- Pleger controleert financiën (of bijvoorbeeld paspoort) ☐
- Slachtoffer heeft geen zeggenschap binnenshuis ☐
- Slachtoffer mag niet/amper buitenshuis komen ☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

20. Sociaal isolement door onaangepast gezin:

- Er is geen contact te maken met het gezin ☐
- Geschillen met anderen worden door ruzie/geweld opgelost ☐
- Binnen het gezin is er veel ruzie ☐
- Antecedenten slachtoffer ☐
- Antecedenten andere gezinsleden ☐
- Sociaal isolement door excessief middelengebruik/verslaving ☐

Beoordeling:

▲ ■ ●

Totaal aantal

☐ ☐ ☐

Derde beoordelingsmoment *Kruis het vakje achter uw beoordeling aan*

Twee of meer ▲ signalen

= hoog risico

Eén ▲ signaal en drie of meer ■ signalen

= risico

Overwegend ● signalen

= geen/laag risico

► Beoordeling overnemen
bij eindbeslissing

Eindbeslissing *Neem hier het resultaat over van de drie beoordelingsmomenten*

Eerste beoordelingsmoment:

hoog risico

risico

laag/geen risico

Tweede beoordelingsmoment:

hoog risico

risico

laag/geen risico

Derde beoordelingsmoment:

hoog risico

risico

laag/geen risico

- Een of meerdere beoordelingsmomenten met hoog risico is huisverbod

- Alle drie de beoordelingsmomenten met risico is huisverbod

Uiteindelijk oordeel huisverbod: ja ☐ nee ☐

Zie de volgende pagina voor toelichting en ondertekening >

Toelichting

Belangrijkste signalen (feiten en omstandigheden) die hebben geleid tot een huisverbod:
(ook vermelden in het proces verbaal)

Reactie van de uithuisgeplaatste en slachtoffer op het voornemen tot het opleggen van een
huisverbod (ook vermelden in het proces verbaal):

Overige punten van belang:

Ondergetekende heeft alle signalen nagelopen en de feiten en omstandigheden die van toepassing
waren aangekruist. Aldus naar waarheid ingevuld.

Naam en dienstrummer:

Datum:

Handtekening:

In opdracht van

Landelijk Programma Huiselijk Geweld en de Politietask

RiHG

Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld

Versie 2.2

Ontwikkeling

Advies- en Onderzoeksgroep Beke

Bestellen RiHG

Politiefunctionarissen kunnen het RiHG bestellen bij:

VTS Politie Nederland

Postbus 608

7300 AP Apeldoorn

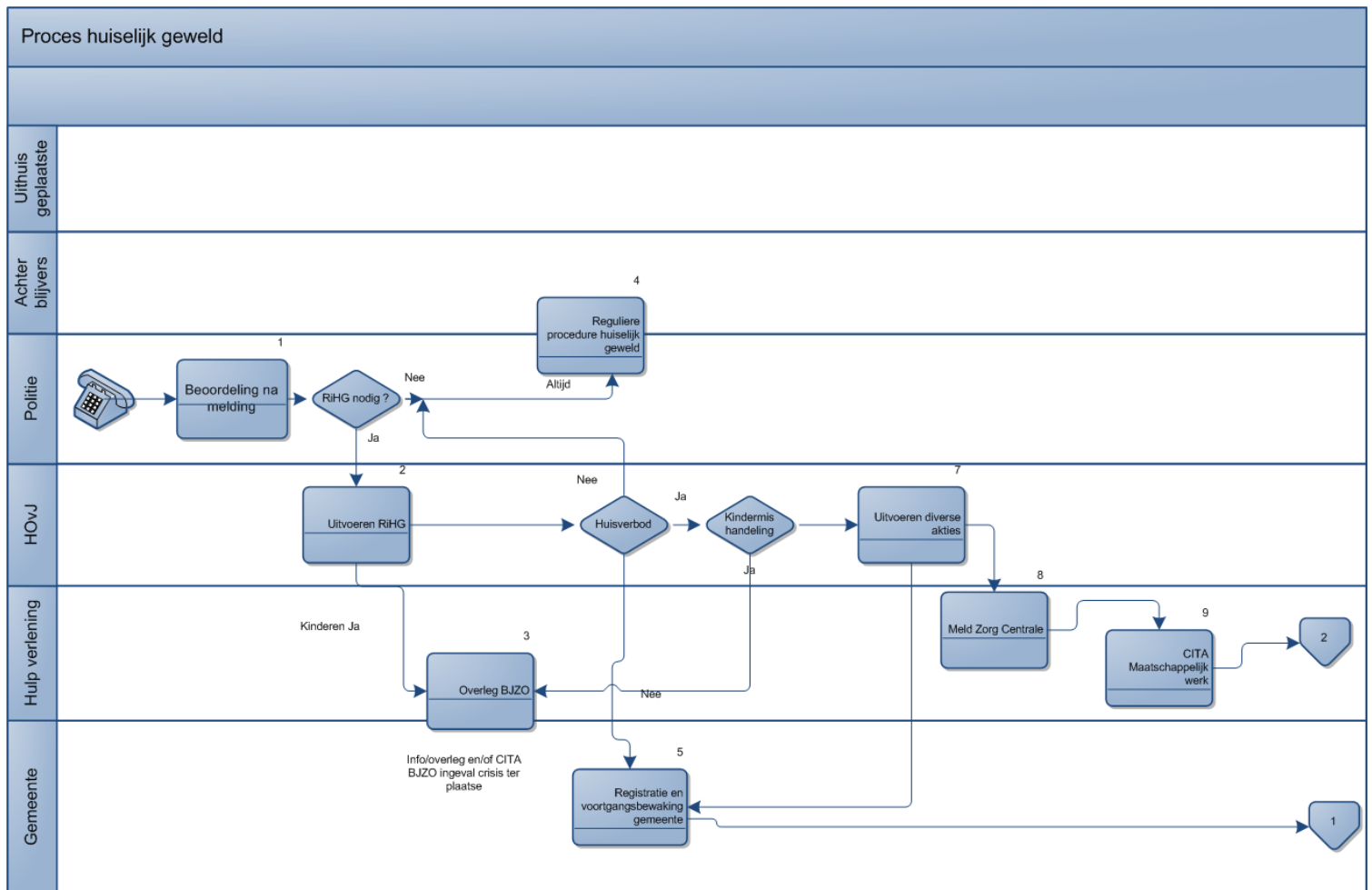
Bestelfax: 055 527 61 21

Artikelnummer: 5200280000

Verzend- en behandelkosten per set van 50 stuks: € 9,75

© 2008 Ministerie van Justitie, Den Haag. Alle auteursrechten voorbehouden.

Bijlage 2. Proces tijdelijk huisverbod

Proces huiselijk geweld				
Uithuis geplaatste				
Achterblijvers				
Politie				
HOwJ				
Hulpverlening				
Gemeente				

Bijlage 3. Categorieënlijst

- Jaartal
 - 2010
 - 2011
 - 2012
 - 2013
 - 2014
 - 2015 januari t/m juni
- Vangnet Almelo: In het registratiesysteem VIS2 zijn de veertien Twentse gemeenten opgedeeld in drie vangnetten: Almelo, Hengelo en Enschede. Hier staan de dossiers in van de tijdelijk huisverboden van de veertien Twentse gemeenten.
 - Almelo
 - Tubbergen
 - Hellendoorn
 - Wierden
 - Rijssen- Holten
 - Twenterand
- Vangnet Hengelo: In het registratiesysteem VIS2 zijn de veertien Twentse gemeenten opgedeeld in drie vangnetten: Almelo, Hengelo en Enschede. Hier staan de dossiers in van de tijdelijk huisverboden van de veertien Twentse gemeenten.
 - Borne
 - Hengelo
 - Losser
 - Dinkelland: onder deze gemeente vallen de volgende plaatsen: Denekamp, Ootmarsum en Weerselo
 - Oldenzaal
 - Hof van Twente: onder deze gemeente vallen de volgende plaatsen: Bentelo, Delden, Diepenheim, Goor, Hengevelde en Markelo.
- Vangnet Enschede: In het registratiesysteem VIS2 zijn de veertien Twentse gemeenten opgedeeld in drie vangnetten: Almelo, Hengelo en Enschede. Hier staan de dossiers in van de tijdelijk huisverboden van de veertien Twentse gemeenten.
 - Enschede
 - Haaksbergen
- Huiselijk geweld
 - **Oudermishandeling:** Mishandeling van een het kind (meerder – of minderjarig) naar de ouders of verzorger waarbij er sprake is van geweld met fysieke schade, materiele schade, geestelijke schade of op seksueel vlak.
 - **Kindermishandeling:** Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie (schelden, dreigen, slaan), die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.
 - **Partnermishandeling:** Er is sprake van een liefdesrelatie waarbij een van de partners (of beide) zich uit door geweld met fysieke schade, materiele schade, geestelijke schade of op seksueel vlak.

- **Uitingsvormen huiselijk geweld**
 - **Geweld met fysieke schade:** Duwen, slaan, schoppen, stompen, haren trekken, zware kneuzingen, brandwonden, gebroken ledematen, verwonden met wapen, verwuring.
 - **Geweld met materiële schade:** Vernielingen in en rondom het huis.
 - **Geweld met geestelijke schade:** Slachtoffer onder druk zetten door geweld tegen kinderen of huisgenoten, slachtoffer onder druk zetten door geweld tegen huisdieren. Slachtoffer onder druk zetten door vernielen van dierbare eigendommen van slachtoffer, slachtoffer onder druk zetten door hem te vernederen of te dwingen iets tegen de wil te doen.
 - **Seksueel geweld:** Verkrachting of aanranding, gedwongen seks of prostitutie, kindermisbruik.
- **Gezinssamenstelling**
 - **Partners:** Twee volwassen individuen die er voor gekozen hebben een liefdesrelatie met elkaar aan te gaan en samenwonen, of anderszins incidenteel bij elkaar verblijven.
 - **Partners + kind(eren):** Bij partners wonen/verblijven kinderen in de huiselijke kring. Dit kunnen biologische minder- en meerderjarige kinderen zijn van beide partners samen of van één van de partners. Ook kunnen dit pleegkinderen of op een andere manier aangenomen kinderen zijn die wonen/verblijven in de huiselijke kring.
Minderjarig(e) kind(eren): leeftijd jonger dan achttien jaar.
Volwassen kind(eren): leeftijd vanaf achttien jaar.
 - **Alleenstaande ouder + kind(eren):** Een volwassene die alleen woont met kinderen. Dit kunnen biologische minder- en meerderjarige kinderen zijn van deze ouder. Ook kunnen dit pleegkinderen of op een andere manier aangenomen kinderen zijn die wonen/verblijven in de huiselijke kring.
Minderjarig(e) kind(eren): leeftijd jonger dan achttien jaar.
Volwassen kind(eren): leeftijd vanaf achttien jaar.
 - **Samengesteld gezin:** Ten minste één van de partners heeft kinderen uit een vorige relatie (Korrelatie, z.j.).
- **Ernst van problematiek (RiHG):** Met een Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld beoordeelt de Hulpofficier van Justitie of er bij een situatie van (mogelijk) huiselijk geweld een huisverbod wordt opgelegd. Dit formulier wordt ingevuld door in totaal twintig signalen te beoordelen, die opgedeeld zijn in drie beoordelingsmomenten. Er worden punten geteld. Hoe meer punten, hoe groter het gevaar.
 - **Eerste beoordelingsmoment:** hier wordt informatie verzameld over de mogelijke pleger van huiselijk geweld.
 1. Hoog risico
 2. Matig
 3. Geen/laag risico
 - **Tweede beoordelingsmoment:** hier wordt informatie verzameld over het verloop van het geweldsincident.
 1. Hoog risico
 2. Matig
 3. Geen/laag risico
 - **Derde beoordelingsmoment:** hier wordt informatie verzameld over de gezinsachtergronden.

1. Hoog risico
2. Matig
3. Geen/laag risico

- **Wet tijdelijk huisverbod**

- **Uithuisgeplaatste verbreekt contactverbod:** De uithuisgeplaatste verbreekt het contactverbod van tien dagen door contact op te nemen met achterblijvers. Voorbeelden zijn: telefonisch contact opnemen, via social media contact opnemen, verschijnen in of nabij de woning waarvoor het huisverbod is opgelegd.
- **Uithuisgeplaatste komt afspraken hulpverlening niet na:** De uithuisgeplaatste komt afspraken met betreffende hulpverleningsinstanties niet na. Dit kunnen afspraken voor een gesprek of huisbezoek zijn, maar ook afspraken over het gedrag van de uithuisgeplaatste of ten aanzien van de situatie.
- **Uithuisgeplaatste is niet bereikbaar voor hulpverlening:** De hulpverleningsinstanties kunnen uithuisgeplaatste niet (telefonisch) bereiken en uithuisgeplaatste zoekt zelf geen contact.

- **Antecedenten**

- **Uithuisgeplaatste heeft eerder een tijdelijk huisverbod opgelegd gekregen**
- Eerder tijdelijk huisverbod is verlengd
- **Uithuisgeplaatste op ander vlak bekend bij Justitie:** Uit het dossier blijkt dat de uithuisgeplaatste eerdere strafbare feiten gepleegd heeft die bekend zijn bij de politie. Dit betreft alle strafbare feiten losstaand van een tijdelijk huisverbod.
- **Toenemende ernst en frequentie van ruzies in de thuissituatie:** Achterblijver(s) geven aan dat er in de thuissituatie steeds vaker en/of ernstigere ruzies voorkomen.

- **Psychische situatie**

- **Psychische problemen:** Door een professional vastgestelde psychische aandoening of beperking. Een psychische aandoening gaat over de psychische en emotionele gesteldheid die het denken, voelen en handelen zodanig beïnvloeden dat men niet optimaal kan functioneren in het dagelijks leven. Er wordt van een psychische beperking gesproken als mensen als gevolg van hun aandoening worden belemmerd in belangrijke levensgebieden als leren, wonen, werken en sociale contacten. Voorbeelden zijn: borderline, autisme, ADD etc. (Begeleid leren, 2011).
- **Vermoeden van psychische problemen:** Achterblijver, kinderen of hulpverleningsorganisaties is opgevallen dat uithuisgeplaatste symptomen vertoont die mogelijk passen bij psychische problematiek.

- **Middelengebruik**

- **Alcoholproblematiek:** Volgens de betrokken hulpverleners is er sprake van afhankelijkheid van alcohol. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen geestelijke- en lichamelijke afhankelijkheid. Bij geestelijke afhankelijkheid voelt de persoon zich niet meer prettig zonder alcohol. Het heeft invloed op zijn of haar stemming. Bij lichamelijke afhankelijkheid krijgt de persoon ontwenningsverschijnselen, zoals zweten, slecht slapen, trillen, angstig en/of gespannen voelen (Trimbos instituut, z.j.).
- **Drugsproblematiek:** Volgens de betrokken hulpverleners is er sprake van afhankelijkheid van drugs en/of geneesmiddelen. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen geestelijke- en lichamelijke afhankelijkheid. Bij geestelijke afhankelijkheid heeft iemand het idee niet te kunnen functioneren zonder het middel. Bij lichamelijke afhankelijkheid ervaart iemand ontwenningsverschijnselen wanneer hij of zij stopt met het middel te gebruiken (Trimbos instituut, 2014).

- Zorgelijke financiële situatie
 - **Uitkering:** Alle uitkeringen in het kader van sociale zekerheid waar iemand recht op heeft, betaald door overheidsinstanties, het UWV en gemeenten in Nederland (UWV, z.j.).
 - **Schulden:** Financiële problemen die ontstaan als een huishouden niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Er zijn vier typen schulden (Nibud, z.j.)
 - Overlevingsschulden: te weinig inkomsten in verhouding tot de vaste lasten.
 - Overbestedingsschulden: voldoende inkomen, maar er wordt naar verhouding te veel uitgegeven.
 - Aanpassingsschulden: een verandering in het leven, bijvoorbeeld een scheiding of gezinsuitbreiding, die kan leiden tot een daling van het inkomen, waardoor de vaste lasten en uitgaven niet meer betaald kunnen worden.
 - Compensatieschulden: overbesteding, als gevolg van compensatiegedrag.
 - **Anders:** Alle overige situaties die nog niet direct leiden tot schulden maar wel tot een zorgelijke financiële situatie, zoals het niet verantwoord met geld om kunnen gaan.
- Kind(eren)
 - **Kind(eren) getuigen van geweld:** Het op allerlei manieren door het kind gemerkte geweld tussen hun ouders of andere gezinsleden. Hieronder valt het zien of horen van geweld en conflicten tussen betrokken personen of het worden geconfronteerd met de gevolgen hiervan, zoals zichtbare verwondingen of het vluchten naar een veilige plek (Nederlands Jeugdinstituut, z.j.).
- Houding uithuisgeplaatste geconstateerd door betrokken hulpverlening
 - **Bagatelliseert geweld:** de betrokken hulpverleners zijn van mening dat de uithuisgeplaatste persoon de situatie in zijn of haar uitspraken afzwakt.
 - **Ontkent geweld:** de betrokken hulpverleners geven aan dat de uithuisgeplaatste persoon het door hem of haar aangerichte geweld ontkent.
 - **Toont geen/weinig inzicht in de situatie:** de betrokken hulpverleners zijn van mening dat de uithuisgeplaatste persoon geen of weinig moreel besef toont in de situatie.
 - **Uithuisgeplaatste komt onberekenbaar over:** de betrokken hulpverleners zijn van mening dat de uithuisgeplaatste persoon onvoorspelbaar overkomt.
 - **Uithuisgeplaatste heeft dreigementen geuit:** de betrokken hulpverleners geven aan dat de uithuisgeplaatste persoon dreigementen heeft geuit. Dit kunnen dreigementen zijn die direct tegen de achterblijver(s) zijn geuit, maar kan ook zijn geuit tegen de betrokken hulpverleners over achterblijver(s).
- Op basis van welke informatie van wie de hulpverleners ervoor kiezen om te verlengen
 - **Uitspraken van volwassen achterblijver:** gebaseerd op de uitspraken die zijn gedaan door de volwassen achterblijver, zijn de betrokken hulpverleners van mening dat een verlenging noodzakelijk is.
 - **Uitspraken van uithuisgeplaatste:** gebaseerd op de uitspraken die zijn gedaan door de uithuisgeplaatste, zijn de betrokken hulpverleners van mening dat een verlenging noodzakelijk is.
 - **Uitspraken van kind(eren):** gebaseerd op de uitspraken van kind(eren), zijn de betrokken hulpverleners van mening dat een verlenging noodzakelijk is.

Bijlage 4. Aantal verlengde tijdelijk huisverboden per jaartal

Aantal verleningen per jaartal	Frequentie	Procent	Valide Procent	Cumulatieve procent
2010	49	19,2	19,2	19,2
2011	50	19,6	19,6	38,8
2012	43	16,9	16,9	55,7
2013	36	14,1	14,1	69,8
2014	46	18,0	18,0	87,8
2015	31	12,2	12,2	100,0
Totaal	255	100,0	100,0	

Bijlage 5. Evaluatieformulier opdrachtgever

Academie Mens en Maatschappij

EVALUATIE ONDERZOEKSOPDRACHT	
STUDENTGEGEVENS	
Naam	Selena Bertolla, Priscilla Nijboer, Lara de Witte
Onderwerp bacheloronderzoek	Stijging van aantal verlengde tijdelijk huisverboden
Opleiding	Maatschappelijk werk en dienstverlening
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam organisatie + afdeling	Gemeente Enschede afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Onderzoeksbegeleider	Theo Hijkoop
Adres	
Postcode/woonplaats	
Telefoonnummer	06-10836521
Email	t.hijkoop@enschede.nl
Datum	25 januari 2016

Hieronder kunt u aangeven wat uw mening is over het bacheloronderzoek.

1. Graag uw mening over het product dat het bacheloronderzoek heeft opgeleverd (aankruisen wat van toepassing is):

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Inhoud (duidelijk, juiste weergave van feiten, voldoende diepgang etc.)				X
Argumentatie (m.n. conclusies en aanbevelingen)				X
Bereiken van de afgesproken doelen			X	
Bruikbaarheid voor de organisatie			X	
Heeft u aanvullende opmerkingen over de opdracht? (bijvoorbeeld welke nieuwe gezichtspunten heeft het opgeleverd) Vermeld ze dan hieronder:				
- Goede basis om verder onderzoek te doen / laten doen. - Mooie database waaruit geput kan worden voor vervolgvragen - Werk aan de winkel voor gemeenten in Twente omdat we geconstateerd hebben dat het casusvolgsysteem (Vis2) op zijn minst onvolkomenheden heeft om te kunnen gebruiken als betrouwbaar registratiesysteem				

-

2. Graag uw mening over de wijze waarop het bacheloronderzoek tot stand is gekomen:

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Samenwerking tussen studenten (o.a. taakverdeling)				x
Samenwerking studenten vs. organisatie				x
Zelfstandigheid studenten				X
Effectiviteit van werken van studenten				X
Omgaan met afspraken/planning				X
Communicatie van studenten				X
Afronding van de opdracht door studenten				X
Heeft u aanvullende opmerkingen over de wijze waarop de opdracht tot stand is gekomen? (bijvoorbeeld individuele inbreng in geval van groepen / de mate, waarin de uitvoering binnen de organisatie heeft plaatsgevonden, etc).				
- Hoewel er geen enkel direct contact geweest is met de opleiding is die intermediair rol door de studenten dermate goed opgepakt en dat het geen problemen heeft opgeleverd voor de resultaten - Complimenten voor het zich zeer snel eigen maken van de materie, de betrokkenheid bij het onderwerp, de onderlinge rolverdeling, ieders individuele bijdrage, en de zorgvuldige omgang met de beschikbare informatie - De presentatie van de resultaten aan de focusgroep was helder en duidelijk - Studenten waren goede gesprekspartners in het gesprek met de leden van de focusgroep, scherp luisteren, beargumenteerde antwoorden en vasthoudend in conclusies en aanbevelingen - In relatief korte tijd (5 maanden) een sterk product opgeleverd. - Voortvarend van start, goed nagedacht over opzet en vraagstelling, overtuigd en overtuigend in keuze voor feitenonderzoek ipv combi feiten en gesprekken, prettig en duidelijk in de gesprekken over afstemming en voortgang - Grote mate van zelfstandigheid in aanpak en uitvoering - Mooie onderlinge rolverdeling				

Bedankt voor het invullen!